

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ
У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

Р. III.

СІЧЕНЬ 1951.

Ч. 1 (9)

АПОСТОЛЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ ЯКОЮ

ПРОГОЛОШЕНО ПРАВДУ ВІРИ, ЩО ПРЕСВЯТА
БОГОРОДИЦЯ І ПРИСНОДІВА МАРІЯ
БУЛА ПЕРЕНЕСЕНА З ТІЛОМ І ДУШЕЮ
ДО НЕБЕСНОЇ СЛАВИ

ПІЙ, ЄПИСКОП,

Слуга слуг Божих, на вічний спогад

Всещедрий і Всемогутній Бог, який у Своїй дії керується мудрістю й любов'ю, сполучує на основі своїх незглибних задумів страждання народів і поодиноких людей із радістю, щоб усе — різними шляхами й різними засобами — співдіяло для блага тих, які Його люблять (Рим. 8. 28.).

Таким чином також і наш Понтифікат, як зрештою й цілий сьогоднішній світ взагалі, відчуває на собі тягар журб, відчаю й турбот, які приходять у висліді важких ударів долі й блукання багатьох людей, що зійшли з дороги Істини й Чесноти. В ці дні, однак, є для нас великою розрадою, що — поруч з іншими свідченнями явно визнаної й чинної віри

— з дня на день могутніше й виразніше виявляється назовні почитання Пренепорочної Богородиці, що дозволяє надіятися поширення кращого й святішого життя. Тоді як Пресвята Діва в такий спосіб з великою любов'ю сповняє Свій материнський обов'язок супроти всіх відкуплених кров'ю Христа, являється самозрозумілим, що серце й ум дітей щораз могутніше відчують потребу із скріпленою старанністю розважити велич Матері.

„Коли прийшла повнота часу” (Гал. 4. 4), тоді Бог, наш Владика, що від віків з особливим і досконалим уподобанням глядить на Пренепорочну Марію, так здійснив задум Свого Провидіння, що в довершній гармонії заяснили всі привілеї й ласки, які з обильною щедрістю заховав для Неї. Про цю обильну щедрість і довершену гармонію ласк Марії Церква знала завжди й намагалася впродовж сторіч щораз більше її збагнути; проте в наших днях в особливо ясному світлі виступив привілей, ради якого Марія враз із тілом була перенесена до неба.

Цей привілей заяснив новим блиском, коли Наш Попередник, незабутньої пам'яті Пій IX, проголосив в урочистому рішенні як догму Непорочне Зачаття Пресвятої Богородиці. Ці обидва привілеї дуже тісно пов'язані між собою. Вправді Христос переміг Своєю смертю гріх і смерть; хто ж шляхом хрещення перероджується до надприродного життя, той теж переміг завдяки Христові гріх і смерть; проте на основі загальнообов'язуючого закону повне здійснення цієї перемоги звершиться для праведних тільки тоді, коли прийде кінець вікам. Тому теж і тіла праведних підпадають по їхній смерті тліні, і аж в останній день сполучиться тіло кожного з прославленою душею.

Але з-під цього загального закону зволив Бог виняти Преблагословенну Діву Марію. Вона перемогла гріх завдяки окремому ласкавому привілеєві, завдяки Свому Пренепорочному Зачаттю; тому Вона не підлягала законові, щоб зотліти в могилі, й не потребувала очікувати відкуплення Свого тіла по кінець віків.

Отож коли святково проголошено, що Марія була вільна від первородного гріха від хвилини Свого Зачаття, тоді сповнилися серця вірних глибоким сподіванням, що в найближчому майбутньому Найвищий Учительський Уряд Церкви проголосить як догму також перенесення Марії з тілом до неба.

І справді виявилось, що про це проголошення просили Апостольський Престіл не тільки поодинокі вірні, але також представники цілих народів і цілих церковних провінцій, а навіть численні отці Ватиканського Собору.

Число цих прохань і побажань зовсім не зменшувалося з бігом часу, а навпаки збільшувалося з дня на день, а враз з цим зростала настирливість. В цьому наміренні улаштовувано окремі моління; багато видатних теологів посилило студії над цим питанням, — і то в рівній мірі приватно, як і на теологічних факультетах чи в інших церковних учбових установах. Католицький світ улаштовував теж у багатьох місцях національні й міжнародні Марійські Конгреси. Ці намагання й досліди виявляли щораз виразніше, що в скарбниці віри, довірених святій Церкві, міститься теж і правда про перенесення Марії до неба; вони зумовили, що в численних проханнях прошено Апостольський Престіл, щоб цю правду урочисто проголосити як догму.

У цьому побожному змаганні були вірні з'єднані тісно із своїми Архипастирями й надіслали із свого боку багато прохань до Престолу св. Петра. У висліді вже тоді, коли Ми були піднесені до сану Вселенського Архиерея, в Апостольській Столиці находилось багато тисяч таких прохань з усіх кінців світу та від людей усіх станів, а це від возлюблених Нами синів — Кардиналів Священної Колегії, від Наших Достойних Братів — Архiepіскопів і Єпископів, від цілих Єпархій і поодиноких парохій.

Коли Ми Самі звернулися до Господа з усильним благанням, щоб Він зволив просвітити Наш ум світлом Святого Духа у вирішенні такого важливого питання, — Ми видали рівночасно особливіші доручення, щоб у спільній праці більш основно простудіювати питання і щоб зібрати та старанно розважити всі просьби, які надійшли до Апостольського Престолу, почавши від Нашого Попередника, Пія IX, аж по наші дні. (Просьби вислані до Св. Престолу щодо проголошення догми про перенесення до неба Пречистої Діви Марії; Кн. II, Вид. Ват. 1942.)

Але тому, що йшлося про справу першорядного значення й надзвичайної ваги, Ми вважали відповідним безпосередньо й урядово звернутися до всіх Достойних в єпископському служінні Братів, щоб усі виявили Нам свою думку. Тимто 1 травня 1946 року Ми вислали їм письмо „Deipare Virgine Marie — Богородиці Приснодіві Марії”, у якому було питання: „Чи Ви, Достойні Брати, у Вашій визначній мудрості

та второпності думаєте, що можна проголосити та проголосити як правду віри перенесення з тілом до неба Пречистої Діви Марії і чи цього з Вашим клиром і вірними собі бажаєте?”

А ті, що „їх Дух Святий поставив, щоб вони як Єпископи володіли Божою Церквою”, (Апост. Дян. 20, 28.), дали на одне й друге питання майже однозгідну потверджуючу відповідь. Ця „надзвичайна згода католицького Єпископату і вірних” (Булла Інеффабіліс Деус, Акта Пія IX, н. ч. I, кн. I, стор. 615) в переконанні, що перенесення з тілом до неба Божої Матері можна проголосити догмою віри, вказує Нам на однозгідне розуміння покликаного до цього Церковного Учительського Уряду та однозгідної віри християнського народу — віри, яку згаданий Учительський Уряд підтримує та нею керує. З цього певно й непомильно слідує, що цей привілей Марії є правдою, Богом об’явленою, яка знаходиться у божественній скарбниці, що її Христос видав Своєю Обручниці, щоб вона вірно її зберігала та непомильно проголосувала. (Ватиканський Собор, Де фіде католіка, гл. 4.) Учительський Уряд Церкви завідую цим повіреним йому завданням, щоб навіки чистими та ненарушеними заховати об’явлені правди — не чисто людськими силами, а при допомозі Духа Істини (Іван, XIV, 26). Тому він передає ці правди незаплямованими, не додаючи до них нічого, ані не відіймаючи. Бо справді — як учить Ватиканський Собор — наслідникам Св. Петра не був обіцяний Святий Дух на те, щоб у висліді Його об’явлення вони подавали якусь нову науку, але щоб завдяки Його приявності свято заховали та вірно передавали об’явлені правди, передані Апостолами як скарб віри. (Ват. Собор, Конст. Де Екклезія Хрісті, гл. 4.) Тому із загальної згоди Учительського Уряду Церкви слідує певний і непохитний доказ, який стверджує, що тілесне перенесення Пречистої Діви Марії до неба є Богом об’явлена правда. А щодо небесного прославлення дівичого тіла Божої Матері, то воно є того роду, що ніякий людський ум своїми силами не може пізнати цієї правди. Тому всі діти Церкви мусять у неї сильно та непохитно вірити. Адже той же Ватиканський Собор учить: „Всі правди, які знаходяться в Святому Письмі та Переданні і які Церква урочисто проголосила як Боже Об’явлення, чи то подає до вірування за посередництвом покликаного до цього Учительського Уряду, треба прийняти і треба в них вірити як у Божі й католицькі.” (Де фіде католіка, гл. 3.)

Про цю спільну віру Церкви існують з давен-давна різні свідчення, позначки й сліди; та сама віра з дня на день стає яснішою.

Вірні християни, ведені та поучені своїми Пастирями, навчилися із Святого Письма, що Пречиста Діва Марія в часі Своєї земної мандрівки вела життя повне журби, недостатку й страждання. Вони знали також, що сповнилося пророцтво праведного старця Симеона, що меч болю проб'є Її серце під хрестом Її Божественного Сина — нашого Спасителя. Та й вірні не мали в тому ніякої труднощі вірити, що Пресвята Богородиця померла так, як Її Єдинородний Син. Проте ці всі розважання не були їм перешкодою, щоб вірити і явно визнавати, що святе тіло Марії не було піддане зотлінню в могилі й що Вона — шляхетний кивот Божого Слова — не перетворилася в порошок і попіл. Навіть більше — просвічені Божою ласкою й спонукані побожністю до Марії, ведені любов'ю до Богородиці й нашої пречистої Матері, — вірні щодень ясніше пізнавали цю чудесну єдність і гармонію привілеїв, що ними Боже Провидіння наділило Матір нашого Спасителя, — привілеїв, які дійшли до такої вершини, що їх ніколи й ніхто не посідав за винятком людської природи Ісуса Христа.

Свідченням цієї самої віри є незліченні святині, збудовані на честь Успення Пресвятої Богородиці; про це саме свідчать святі ікони, які в церквах завішувано до почитання вірних і які звіщають про преславний тріумф Пресвятої Діви. Цілі міста, епархії та країни були віддані під особливий покров Пресвятої Діви, прийнятої до неба; за благословенням Церкви постали монаші згромадження, які взяли собі ім'я з того привілею. Також не можна замовчати, що в марійській вервиці, яку Апостольський Престіл так дуже поручає відмовляти, знаходимо — як усім відомо — тайну про Успення Пресвятої Богородиці.

Але ще ясніше та соборніше ця віра Пастирів та вірних християн показується в тому, що з давен-давна святкують цю тайну на Сході й Заході як церковне свято, а з того свята Святі Отці та Вчителі Церкви ніколи не перестали черпати світла. Адже всім відомо, що священна Літургія є теж визнанням небесних правд, підпорядкованим найвищому Вчительському Урядові Церкви; тому Літургія може подати докази та свідчення, які мають немалу вагу у вирішуванні якоїсь окресленої правди християнської науки. (Літ. Енцикліка Медіатор Деї, А. А. С. кн. 39, стор. 541.)

У богослужбних книгах, які подають свято чи то Успення, чи прийаття до неба Пречистої Диви Марії, знаходимо вислови, які однозгідно свідчать, що коли Пресвята Богородиця після цього земного вигнання увійшла до небесної батьківщини, тоді з волі Божого Провидіння з Її святим тілом сталося те, що було гідним достоїнства Матері Воплоченого Слова й було згідне з усіма іншими, Її уділеними, привілеями. А знаходиться це свідчення, щоб назвати вимовний приклад, у Сакраментаріюмі, що його Наш Попередник, бл. п. Адріян I, вислав імператорові Карлові Великому. В ньому читаємо: „Гідне пошани для нас, Господи, є сьогоднішнє свято смерти Пресвятої Богородиці, що з Неї воплотився Син Твій, а наш Господь, і якої не змогли упокорити смертні узи.” (Сакраментаріум Грегоріанум.)

Те, що тут наводиться з питомою поміркованістю Римської Літургії, висловлене значно обширніше та ясніше у старинних богослужбних книгах Сходу й Заходу. Сакраментаріум Галліканум — щоб навести один приклад — називає цей привілей Пречистої Диви „невисказаним таїнством, тим гіднішим відмічення, наскільки особливим для людей є Приняття в небо Пречистої Диви”. А у Візантійській Літургії згадка про перенесення Пречистої Диви Марії на небо не тільки раз-у-раз лучиться з гідністю Божої Матері, а й з іншими привілеями, а зокрема з Її дівичим материнством, що сталося за особливим Божим Провидінням: „Тобі Господь, Цар всієї тварі, дав те, що виходить поза природу; і так, як уродженні заховав Тебе Дівочою, так і в могилі зберіг тіло Твоє нетлінним і прославив його божественним перенесенням на небо”. (Мінея).

Апостольський Престіл, що є насліддям того уряду, який був даний Князеві Апостолів, і що має в цім своїм характері утверджувати у вірі братів (Лк. 22, 32), повагою своєї влади оформлював усе урочистіше це свято і таким чином щораз успішніше заохочував вірних, щоб вони намагалися щораз більше з'ясувати собі велич цієї тайни. І так свято Успення, яке від початку займало почесне місце між богородичними святами, було зачислене до ряду найурочистіших літургічних свят церковного року. Св. Сергій I, заряджуючи благальні мольби або процесійні походи, що їх треба відправляти в часі чотирьох Марійських свят, називає рівночасно із святом Різдва, Благовіщення, Стрітіння, також і свято Успення Пресвятої Богородиці (Лібер Понтіфікаліс). Потім св. Лев IV, бажаючи додати більшої урочистості святу, яке

вже раніше святковано під назвою Успення Пресвятої Богородиці, приписав йому навечір'я з восьмиденним поспражденством; папа бажав сам з цієї нагоди прийняти участь у святкуванні посеред великого числа вірних. Там же окрім цього уже взранні був приписаний піст у навечір'я цього свята, як це слідує із слів св. Миколи I, коли він згадує важливіші пости, що „їх Церква з давен-давна прийняла і досі заховає” (Відповідь Миколи I на запити болгарів).

Церковна Літургія не зроджує католицької віри, а радше впливає з неї, а святі обряди є плодом віри, подібно як овочі є плодом дерева; тому Святі Отці та славні Вчителі Церкви не випроваджували науки про Успення з богослужб наче з джерела, коли вони проповідували чи навчали народ у часі цього свята. Вони говорили вірним про Успення як про річ знану і всіма прийнятну. Вони все більше пояснювали цю подію, заглиблюючись у її значення і змісл, доводили її ще сильнішими аргументами, а передовсім обширніше представляли те, про що в богослужебних книгах говорилось коротко і доривочно, а саме, що це свято згадує не тільки про захорону тіла Пресвятої Богородиці від зотління, але теж і про її перемогу над смертю та про її прославлення у небі за прикладом її Єдинородного Сина Ісуса Христа.

Так, напр., порівнює св. Іван Дамаскин, що перевищає всіх інших проповідників у голошенні цієї традиційної правди, тілесне перенесення Божої Матері в небо з іншими її обдаруваннями та привілеями і так у захопленні висловлюється: „Треба було, щоб Та, яка в різдві зберегла непорочно дівство, також і по смерті заховала тіло нетлінним. Треба було, щоб Та, яка Творця як дитятко в утробі носила, замешкала у небесних дворах. Треба було, щоб Невіста — Обручниця Отця Небесного — замешкала в небесному палаці. Треба було, щоб Та, яка дивилась на Свого Розп'ятого Сина, якої серце пробив меч болю, що його не зазнала була при різдві, навки гляділа на Сина, що сидить з Отцем у славі. Треба було, щоб Мати Божа була обдарована усім, що тільки має її Син, і щоб усі сотворіння почитали її як матір і рабу Господню”. (Св. Іван Дамаскин, Похвала на честь Успення Пресвятої Богородиці і Приснодіви Марії, гоміл. 2, 14.)

Ці слова св. Івана Дамаскина вірно відповідають словам інших, що визнають цю саму науку. Не менше ясними й точними є вислови інших Отців того самого або ранішого віку, що вони їх вживали переважно у своїх проповідях з нагоди цього свята. І так, напр., св. Герман Царгородський

уважав, що тіло Пресвятої Богородиці було нетлінне і взяте до неба, і це відповідало не тільки гідності Її Божого Материнства, а й особливішій святості Її дівичого тіла: „Вся краса Ти еси, як говорить писання, і Твоє дівиче тіло пресвяте, пречисте, воно святиня Бога, і тому чуже йому зотління; воно перемінне, поскільки воно людське, до вищого життя нетлінности; воно живе, преславне, непостижне та причасне досконалому життю”. (Св. Герман Царг., Проповідь I, на Успення Пресвятої Богородиці.) А інший старинний письменник каже: „Преславна Мати Христа, нашого Спасителя, Подателя життя і безсмертності, Йому подібна; Він збудив Її від могили і прийняв до Себе у спосіб, який тільки Йому відомий”. (Похвала на Успення Пані нашої, Пресвятої Богородиці і Приснодіви Марії, приписана св. Модестові Єрусалимському.)

З дня на день не переставало поширяться це літургічне свято, а чимбільше воно поширялось і чим побожніше його святковано, тим більше єпископів та проповідників вважало своїм обов'язком ясно та основно пояснити тайну, яку в той день святкували, і довести, що вона тісно пов'язана з іншими об'явленими правдами.

Між богословами-схоластиками були й такі, що вважали своїм завданням глибше вглянути в Богом об'явлені правди і виявити згідність між богословським розумуванням і католицькою вірою; деякі з них вказували, що цей чудесний привілей прийняття Діви Марії до неба згоджується з Богом об'явленою наукою, що її передає нам Св. Письмо.

Виходячи від таких розважань, вони наводили численні причини, щоб цей особливіший привілей вияснити. Основна їх думка була приблизно така: Ісус Христос, ведений синівською любов'ю до Своєї Матері, бажав, щоб Вона була перенесена до неба. Сила усіх їх доказів спиралася на незрівняно великій гідності Божого Материнства та на всіх ласках, що з нього випливають, а це на особливішій святості, що перевищає святість усіх людей та ангелів, на близькому відношенні до Свого Сина, а перш за все на особливішій любові, якою Син полюбив Свою найдостойнішу Матір.

Були також численні богослови та проповідники, які за зразком Святих Отців (св. Івана Дамаскина і св. Модеста Єрусалимського) дощукувалися в Святому Письмі деяких слів та подій для доказу, щоб вияснити віру в Прийняття Марії до неба. І так, щоб навести хоч кілька висловів найчастіше наводжених місць, слід згадати слова псалмовця:

„Встань же, Господи, йди до спочинку Твого, Ти й ковчег святині Твоєї” (Пс. 131, 8). При тому в Кивоті Завіту, що був построний з нетлінного дерева та поставлений в Господньому храмі, вони вбачають прообраз пречистого тіла Діви Марії, що було захоронене від зіпсуття по смерті й підвищене до великої слави в небі. З подібним наміром вони описують святковий вхід Цариці у небесні двори, де Вона займає місце по правіці Божественного Спасителя. (Пс. 44, 10 і 14—16.) То знову наводять порівняння Обручниці з Пісні пісень, „що на пустелі підноситься, як вогняний стовп, із пахощів мірри та кадила”, щоб здобути вінець слави. (Пісня пісень 3, 6; 4, 8; 6, 9.) Такі то порівняння вони наводять як образи тієї Небесної Цариці та Обручниці, яка разом з божественним женихом підіймається в небесні двори.

Вчені схоластики добачались прообразів Успення Пресвятої Богородиці не тільки у Старому Завіті, але також у Невісті зодягненій сонцем, яку бачив св. Іван Апостол на острові Патмос (Об’явлення, 12, 1). І більше — особливу увагу вони присвятили роздумуванню над словами з Нового Завіту: „Радуйся, благодатная, Господь з Тобою, благословонна Ти в женах” (Лк. I, 28, бо вони бачили в тайні Успення доповнення повноти ласк, що були дані Пресвятій Богородиці, як теж особливіше благословення, яке було виразною протилежністю до прокляття, що впало на Еву.

З цієї причини, вже в початках Схоластичної Богословії, побожний Амедей, єпископ Льозанни, твердив, що тіло Пресвятої Богородиці нетлінне; це неймовірне, щоб її тіло підпало знищенню, бо воно знову злучилося з душею і разом з нею було прославлене у небі. „Вона ж була повна ласки та благословенна між жінками (Лука I, 28). Вона одинока удостоїлася ласки зачати Бога істина от Бога істина, Якого як Діва зродила, як Діва грудьми кормила, до серця пригортала і в усьому в покорі Йому служила.” (Амедей Льозанський, Про смерть Пречистої Діви, про прийняття до неба і прославлення по правіці Сина).

Поміж святами письменниками, що свого часу користувалися висловами, порівняннями чи подібними місцями зі Святого Письма, щоб пояснити побожну віру про Успення, займає особливіше місце св. Антоній з Падуї — „Свангельський Доктор”. Він відносить до свята Успення слова пророка Ісаїї: „Прославлю місце стіп моїх” (Іс. 60, 13) і твердить з великою певністю, що Божественний Спаситель прославив найвищою величчю Свою найдорожчу Матір, яка дала Йому

людське тіло. „Тут виразно сказано — говорить він —, що Пречиста Діва Марія була взята до неба з тілом, яке було місцем стіп Господа.” Тому й Псаломпівець писав: „Встань же, Господи, і ввійди у спочинок Твій, — Ти й Ковчег Твоїї святині”. І подібно, як Ісус Христос — так каже він — переможно воскрес із мертвих і засів по правиці Свого Отця, так теж „встав і кивот Його святині в хвилину, коли Пречиста Діва Мати ввійшла в небесні двори” (Св. Антоній з Падуї, Проповіді на неділі і свята).

У середньовіччі, в часи розквіту схоластичної богословії, св. Альберт Великий наводить для доведення цієї Істини низку доказів, опертих на Святому Письмі, Переданні, Літургії, як теж і на богословському розумуванні, щоб дійти до такого висновку: „На основі цих і інших доказів і авторитетів є ясным, що Пресвята Богородиця була перенесена до неба з тілом та душею і вивічена понад всі ангельські хори. І в цю правду ми віримо з повним переконанням.” (Св. Альберт Великий, пит. 132.) Пояснюючи ангельський привіт „Радуйся, благодатная”, він у своїй проповіді на Благовіщення Пресвятої Богородиці ясно і недвозначно твердить, що Пречиста Діва Марія була вільна від почвірного прокляття, яке впало на Еву. (Св. Альберт Великий, Проповіді про святих, проп. 15: на Прийняття до неба Пречистої Діви Марії).

Ангельський Доктор вступив у сліди свого визначного вчителя. Вправді він ніколи виразно не займався цим питанням; але скільки разів він його принагідно порушив, завжди без вагань приєднувався до думки Католицької Церкви, що з душею Богородиці було прийняте до неба і її тіло (Сумма, ч. III, пит. 27, арт. Іц).

Разом з багатьма іншими той сам погляд поділяє і Серафимський Учитель. Він з цілковитою певністю вважав, що подібно, як Господь захоронив Пречисту Діву Марію перед порушенням її невинности й дівіцтва в зачатті й різдві Христа, так теж не дозволив, щоб її тіла торкнулася тлінні або щоб воно перейшло в порошок. (Св. Бонавентура, Про Різдво Пречистої Діви Марії, проповідь 5.) До Пресвятої Богородиці він застосовує такі слова Святого Письма, пояснюючи їх у переносному значенні: „Хто є Та, що, сяючи розкішно, підіймається з пустелі, пахощами сповита, спираючись на улюбленім своїм” (Пісня пісень 8, 5), і так доводить: „З цього ясно слідує, що Вона з тілом там знаходиться; її щастя не було б повне, якщо не була б там як Особа, але особа не є

тільки самою душею, а злукою душі з тілом. Таким чином ясно, що Вона там є як сполука душі з тілом, бо інакше не мала б повного щастя." (Св. Бонавентура, Про Успення Пречистої Діви Марії, проп. I.)

В пізнішу добу схоластичної філософії — в XV сторіччі — св. Бернардин Сененський зібрав усе разом, що сказали й передискутували богослови середніх віків про Успення Марії, і все ще раз розважив з великою дбайливістю. При тому він не вдоволився тим, щоб повторити головніші думки попередньої доби, але додає до них і свої завваги. Подібність Божої Матері до Божого Сина щодо шляхетности та гідности душі і тіла є того роду, що вона не дозволяє навіть у думці розділювати Царицю неба від Царя небес; ця подібність вимагає, щоб Пречиста Діва була там, де є Христос. (Св. Бернардин Сененський, Про Успення Пречистої Діви Марії, проп. 2.) Крім цього є згідне з розумом, а навіть годиться, щоб так, як мужчина, так теж і жінка вже тепер осягнула з душею й тілом небесну славу. Врешті й факт, що Церква ніколи не намагалася відшукати й виставляти до прилюдного почитання тлінних останків Пресвятої Богородиці, є доказом, що його можна в певному змислі назвати „доказом з досвіду”.

В останні часи були наведені загально поширені думки Отців та Вчителів. Св. Роберт Белярмен, приймаючи за свою однозгідну віру християн, передану від найдавніших століть, закликав: „І хто ж — питаю — міг би повірити, що кивот святости, мешкання Божого Слова, храм Святого Духа міг загинути? Мене проймає дрижання від самого припущення, що могло б перемінитися в порох або бути поживою хробів дівоче тіло Тієї, що зачала Бога, породила Його і плекала.” (Св. Роберт Белярмен, Проповіді виголошені в Лювені, проп. 40, Про Успення Пречистої Діви Марії.)

Подібно впевняє св. Франц Салезіянський, що не можна сумніватися, що Ісус Христос досконало покоровився Божому зарядженню, яке наказує, що діти мають шанувати своїх батьків, і тому питається: „Який син не воскресив би своєї мами, якби міг це зробити, і не впровадив би по смерті до раю?” (Праці св. Франціска з Салезу.) А св. Альфонс пише так: „Ісус не бажав, щоб тіло Марії по смерті зотліло, бо це було б Йому на неславу, якби підпало зотлінню дівоче тіло, з якого Він прийняв людську плоть.” (Св. Альфонс з Лігури, Слава Марії, ч. II, пром. I.)

Таким чином тайна, що її в це свято святкуємо, була вповні роз'яснена; в цей час деякі богослови не так дуже застановлялись над богословськими доказами Прийняття до неба з тілом Пресвятої Богородиці, як цілу увагу звернули безпосередньо на віру Церкви — містичної Обручниці Христової, що не має скверни ні пороку (Ефез. 5, 27) і яку св. Апостол називає „стовп та підвалина правди” (І. Тим. 3, 15). Спираючи це своє розумування на такий загально узгідненій вірі, богослови вважали протилежну опінію за легкодушну, якщо не еретичну. Так, між іншими, св. Петро Канізький сказав, що саме слово „прийняття в небо” означає прославлення не тільки душі, а й тіла, і що Церква вже довгі століття урочисто святкувала тайну прийняття в небо Пречистої Діви Марії. До цього він додає ось що: „Ця віра добула собі признання й значення вже перед кількома сторіччями; вона так сильно вкорінена в серцях вірних і так потверджується цілою Церквою, що тих, які заперечують тілесне прославлення Пресвятої Богородиці, навіть не слухають терпеливо, а їх висмівають як людей надто сварливих і взагалі легкодушних, які не мають католицького духу, а еретичний. (Св. Петро Канізький, Про Пречисту Діву Марію.)

У той час вчений богослов Суарез, Доктор Знаменитий, предложив як норму, що її треба держатися в маріології: „Тайни благодаті, що ними Бог наділив Пресвяту Богородицю, не можна пояснювати звичайними законами, а тільки Божою Всемогутністю; треба тільки глядіти, чи справа гідна і чи не суперечить Святому Письму”. (Суарез, До третьої частини св. Томи, пит. 27, арт. 2, дисп. 3, сек. 5, ч. 31.) Спираючи свої докази на однозгідній вірі Церкви, він міг зробити висновок, що в Тайну Успення треба вірити з тією самою певністю, що й у Непорочне Зачаття Пресвятої Діви. І вже тоді він був того погляду, що ці обі правди можна б проголосити як обов'язуючі.

Усі ці докази і вислови Святих і Богословів спираються кінець-кінцем на Святому Письмі як останньому джерелі; воно ставить нам перед очі Достойну Божу Матір як таку, що є дуже близька Своему Синові, з яким в усьому має повну участь. Тому видається неможливою думка, щоб Вона, яка зачала, зродила, грудьми кормила Христа, яка на руках Його носила й до серця пригортала, була — вправді не душею, але тілом — від Нього відлучена по закінченні земного життя. А що наш Відкупитель є Сином Марії, то Він мусів, будучи найдосконалішим заховником Закону, на-

справді прославити окрім Небесного Вітця теж Своєю любов'ю Матір. А що Він міг Її велично прославити, захороняючи від зотління в могилі, то ми мусимо вірити, що Він воістину так учинив.

Але зокрема слід звернути увагу на те, що вже від другого сторіччя Святі Отці дивились на Пречисту Діву Марію як на нову Еву, яка в боротьбі проти пекельного ворога була якнайтісніше з'єднана з Новим Адамом, хоч і була Йому підпорядкована. Ця боротьба, яка була передсказана в протоевангелії (Бит. 3, 15), мала довести до повної перемоги над гріхом і смертю, а ці два поняття є завжди злучені в листах Апостола Народів (Рим. 5, 6; I Кор. 15, 21; 26; 54-57). Бо так, як славне Христове воскресення було істотною складовою частиною і остаточним знаком перемоги, так теж і боротьба, яку звела Пречиста Діва Марія спільно із Своїм Сином, мусіла закінчитися прославленням Її дівочого тіла. Бо ось як говорить цей сам Апостол: „Коли... оце смертне в безсмертне зодягнеться, тоді збудеться слово написане: Поглинута смерть перемогою”. (I Кор. 15, 54.)

Тому від віків „одним і тим самим декретом” (Булла Інеффабіліс Деус, I. гл., стор. 599) Преславна Богородиця Марія злучена таїнственным способом з Ісусом Христом; Непорочна в Своєму Зачатті, Вона зберегла дівство в божественнім материнстві, — Вона — шляхетна Співвідкупителька з Божественним Своїм Сином, що відніс повну перемогу над гріхом і над його наслідками; Вона, врешті, одержала — наче вінець усіх Своїх привілеїв — збереження тіла від помертвого зотління. Так, як Її Син, Вона перемогла смерть і ввійшла до небесної слави з тілом і душею, щоб як Цариця заяснити по правіці Свого Сина, безсмертного Царя віків. (I Тим. I, 17.)

Вселенська Церква, якою керує Дух Істини, щоб її непомильно довести до пізнання об'явлених правд, впродовж сторіч висловлювала свою віру в тілесне прославлення Пресвятої Богородиці різними способами. Єпископи цілого світу в майже повній однозгідності просили, щоб Істину про прийняття Пречистої Диви Марії до неба було урочисто проголошено догмою божественної католицької віри. Ця правда спирається на Святому Письмі і глибоко вкоренилася в серцях вірних. Вона є у повній однозвучності з іншими об'явленими правдами і найшла світле вияснення і з'ясування завдяки студіям, знанню і розумові богословів. З цих причин вважаємо, що призначена в плані Божого Провидіння

пора саме тепер настала, щоб Ми урочисто проголосили цей надзвичайний привілей Пресвятої Богородиці.

Ми, що віддали Наш Понтифікат особливішої опіці Пресвятої Диви, до якої Ми зверталися з нагоди таких численних прикрих подій, Ми, що прилюдно й урочисто посвятили увесь людський рід Її Непорочному Серцю, і що раз-у-раз зазнавали Її могутньої опіки, маємо повне довір'я, що це святкове проголошення догмою Успення Марії багато спричиниться до блага людської збірноти. Адже це прогошення є на славу Пресвятій Трійці, якій Мати Божа особливо близька. Надіємось, що всі вірні будуть цим заохочені до ще гарячішої набожності до Своєї Небесної Матері, а всі християни забажають участі в спільноті Містичного Христового Тіла й будуть намагатися побільшити свою любов до Тієї, яка для всіх членів цього Тіла має материнське серце. Рівнож надіємось, що з розважання славного прикладу Марії зродиться в людей зрозуміння, наскільки високу вартість має життя людини, якщо воно буде досконало присвячене сповненню волі Небесного Отця і добру ближніх. Надіємось, що коли матеріялістичні ложні науки і впливаюче з них зіпсуття обичаїв грозять загашенням світла чеснот і загибллю багатьох людей у розбурханих змаганнях і війнах, що тоді Істина про Успення Марії всім у ясному світлі покаже, для яких величних цілей ми з своєю душею і своїм тілом призначені. Врешті надіємося, що віра у тілесне прославлення Пресвятої Богородиці скріпить віру в наше власне воскресення.

Факт, що ця урочиста подія з волі Божого Провидіння довершується в цьому Святому Році, який наближається до свого кінця, є для Нас безмірною радістю. Бо оце було Нам дозволено в часі цього великого Ювілею дорогоцінним самоцвітом обдарувати Пречисту Діву Марію і залишити віковичний пам'ятник Нашої гарячої набожності до Божої Матері.

Звертаючи ще і ще до Господа Наші гарячі благання і призиваючи світла Духа Істини, Ми — на славу Всемогутнього Бога, що особливішою ласкою сподобив Пречисту Діву, на честь Його Сина, безсмертного Царя віків, Переможця над гріхом і смертю, на поможення слави Його Пречистої Матері, на радість і світле свято всієї Церкви — силою влади, отриманої від Господа Нашого Ісуса Христа, від Святих Апостолів Петра і Павла, і Нашою власною владою

проголошуємо, заявляємо і точно визначаємо, що Богом об'явленою правдою є: Непорочна Богородиця і Приснодіва Марія, по закінченні земної життєвої мандрівки з тілом і душею була взята до небесної слави.

Тому якщо хтось, від чого нехай Господь боронить, відважився б це заперечити або свідомо в те сумніватися, що Ми проголосили як Істину, нехай знає, що він відпаде вповні від Божої і католицької віри.

Ми хочемо, щоб це велике Наше проголошення догмою Успення Марії було загально відоме у Церкві; Ми хочемо, щоб цей Наш Апостольський Лист існував на вічну пам'ять події. Тому Ми доручаємо, щоб він був переписаний або видрукуваний у більшій кількості примірників і підписаний рукою урядового нотаря та потверджений печаттю якогось церковного достойника; Ми доручаємо, щоб всім цим відписам чи копіям виявляти ту саму віру, яку виявляли б вірні оригіналові Апостольського Листа, якщо б він був вірним предложений і показаний.

Тому нікому з людей не вільно цього Нашого проголошення, заяви і точного визначення уневажнити, ані не вільно в зухвалій сміливості проти нього виступити або його поборювати. А якщо б хтось таки відважився це зробити, то нехай буде йому відомо, що він стягне на себе Божий гнів і гнів Святих Апостолів Петра і Павла.

Дано в Римі, у св. Петрі, Року Великого Ювілею 1950, 1-го листопада, у свято Всіх Святих, у дванадцятому році Нашого Понтифікату.

**Я, ПІЙ, Єпископ Католицької Церкви,
так проголосив і підписав.**

Різдвяне Слово

Апостольського Візитатора Українців
у краях Західної Європи
до священників і вірних

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Дорогі в Христі Браття і Сестри!

І цьогорічне велике Свято Христового Рождества приходить нам — скитальцям, розсіяним по різних краях, зустрічати з тяжкою тугою в серцях наших за Рідним Краєм і нашими найріднішими, нашими приятелями і знайомими, що там остались. Наші мрії про скорий і щасливий поворот до вільної Батьківщини, щоб там разом з нашими рідними ще хоч раз відсвяткувати цей радісний Празник, досі ще не здійснилися, бо Милосерний Господь ще й далі хоче досвідчати нашу віру й довіря до його Провидіння, нашу любов і нашу надію на його всесилу й безконечне милосердя.

Та хоч і на чужині, ми можемо свобідно святкувати Свято Христового Рождества, в якому величаємо то велике таїнство Божої безконечної любови й маємо особливу нагоду зростати і скріплятись у тих важних чеснотах віри, надії і любови. Згадуючи і роздумуючи про це велике таїнство, довершене перед тисячадевятьсот пятьдесят літами, коли то Єдинородний Син Божий з любови до нас людей стався чоловіком і прийшов на світ, щоб нас спасти від вічної загибелі, яка грозила нам усім по упадку прародичів, ми не можемо надивуватись, як то могло статися, що Бог Предвічний народився в часі, як Маленька Дитинка з убогої Матери Дівиці та ще й серед таких тяжких умовин, у холодному вертепі-стаєнці, серед найбільшого убожества, без найменшої вигоди. Ми не можемо надивуватись, що Всемогучий Бог, що в природі установив такий зразковий порядок, продуманий до найменшої дрібниці, премудро уложений з найбільшим мистецтвом, той Бог, що вбирає пільні

лілеї так, що навіть Соломон у своїй славі не зумів так при-
братись, той Всемогучий Бог не постарався про ніщо для
народин Свого Сина, що Його дав нам на спасення наше.
В наших серцях росте довіря, кріпиться надія, розпалюється
любов до Божого Сина, що рівний Отцю у всім, отже так
само всемогучий і предвічний, вибрав з любови до нас саме
такий спосіб приходу на світ, бо в Своїй Премудрості вважав
Його за найкращий для прославлення Бога і для спасіння
наших душ. Тому, що прародичі, а з ними цілий людський
рід збунтувався проти Бога і потоптав Божу заповідь, то
Син Божий, щоб повернути потоптану Божу славу і при-
мирити людей з Богом, вибрав від першої появи у світі хрес-
ну дорогу, що зачалась у Вифлеємському вертепі, а скін-
читься на Голгофі. Насамперед прикладом, а відтак і слов-
вом дає Син Божий людям найважлишу науку, а саме, що
хрест це символ найдоскональшого віддання Богові, а зар-
азом і знак безінтересовної любови ближнього. Це єдина
наука, що може врятувати світ і перетворити його в Боже
Царство. „Ність бо інго імене под небесем данного во чело-
віцїх о нем же подобает спастися нам.” (Діян. 4, 12.)

Нинішній світ, що знехтував науку і приклад Божого
Сина, докотився до того, що стоїть перед найстрашнішою
небезпекою, яка досі була, небезпекою нової війни, що на-
певно перевищила б своїми жорстокостями і своїми страш-
ними наслідками усі попередні. Немає іншого рятунку для
світа, як склонити голову перед Вифлеємською Дитинкою
— Ісусом, що лежить у яслах і своєю солодкою появою на
землі звіщає всім людям найважлишу науку, а саме, що
єдине завдання людини — сповняти Божу волю і в цей спо-
сіб Бога прославити. Супроти цього головного завдання все
інше таке марне, таке підрядне, що Він. Божий Син, ви-
рікається всіх земських дібр і приємностей, щоб тільки спо-
кутувати людський бунт проти Бога. Чиста безкорисна
жертвенна любов до людей одушевлює Божу Дитинку, що
тільки про нас думає, як могла б нас зробити щасливими.
Та Божа Дитинка ще не говорить, але якже переконуюче
вчить і розв'язує всі найважливіші життєві питання, а враз із
тим дає свою ласку, щоб з цих життєвих труднощів вийти
переможно для більшої Божої слави і більшої користи для
наших власних душ.

У світлий Празник Христового Різдва обєднаймося,
мої Дорогенькі Браття і Сестри, коло Вифлеємської Божої
Дитинки і заявляймо Солодкому Ісусові наше довіря, нашу

любов і нашу надію. Принесім Йому в дарі наші серця, запевнім, що витриваємо при Ньому і не захитаємося в довірі на Його безконечну любов і милосердя, а при цьому і у вірній для Нього службі та й усповнюванні Його заповідей.

Вітаючи Вас, Всечесні Отці та Дорогі Браття і Сестри, зі Світлим Празником Христового Різдва приношу Вам усім разом і кожному зосібна мої найкращі побажання і запевнюю Вас усіх, що не перестаю благодати Солодкого Ісуса Спасителя і Царя нашого, щоб благословив Вас усім добром, потішав Вас своєю благодаттю і кріпив Вашу витривалість в добрім.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа най буде завжди з Вами, Амінь.

Дано в Празник Святого Андрея Первозванного в Кюлемборгу, дня 13 грудня 1950 р.

† ІВАН, Епп. А. В.

Цей Пастирський Лист прочитають Всеч. ОО. Душпастирі вірним у Різдваному часі.

Ч.: 3022/50

1. Річниця коронації Святішого Отця Папи Пія XII.

В дні 12 березня ц. р. минає дванадцята річниця коронації Святішого Отця Пія XII на Вселенського Архиєрея.

З тієї радісної для всього католицького світу нагоди доручаємо всім Всч. Отцям жертвувати в дотичну неділю св. Літургію в другому наміренні за Святішого Отця. В проповіді тієї неділі про обов'язок обєднатися якнайтісніше довкола своїх священників Єпископа і Святішого Отця, треба завітвати вірних, щоби всі свої молитви, святі Причастя й усі добрі діла того дня злучили з молитвами і жертвами наших Страдальців-Владик, священників і вірних в Рідному Краю та жертвували їх у наміренні Святішого Вітця, зокрема за прискорення блаженної хвилини, коли всі наші незєдинені у вірі брати вернуться до католицької Церкви під зверхництво наслідників Верховного Апостола Петра.

Ч.: 2785/50

2. Тиждень Зєдинення Церков.

В дні 29. січня ц. р. припадає в нашому церковному календарі пам'ять Поклонення кайданам св. Апостола Петра. За традицією останніх років присвячуємо цілий послїдуючий тиждень молитвам у наміренні Зєдинення Церков.

Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям у найблищу неділю після 29 січня виголосити в церкві відповідну проповідь та завітвати вірних до молитов і жертв у загальному наміренні. Де на це дозволяють обставини, треба кожної днини того Тижня на св. Літургії або на вечірному Молебні виголосити бодай 5-хвилинну проповідь про необхідність щоскоршого повороту до Католицької Церкви наших незєдинених у вірі братів-українців. Попри те треба долучити молитви за приєднання у вірі до св. Апостольського Престолу всіх загалом досі незєдинених християн.

Ч.: 2741/50

3. Подяка Папського Інституту Орієнтальних Студій.

Ваша Ексселенціє!

З радісним серцем одержали ми широку збірку українських книжок і брошур від Вашого Преосвященства для бібліотеки Інституту і за це висловлюємо Вам нашу щирю вдячність.

Ми вдоволені, що таким способом невтомна праця багатьох науковців, які працюють в умовах надзвичайно тяжких може бути доступна для студіюючих в нашій бібліотеці і так принести дещо тієї користи, сподіватись якої вони мають слушне право.

Таким чином точка погляду українських вчених в спірних питаннях може знайти для себе місце, і висліди їх важких дослідів не залишаться незаними для західного світу, принаймні для цього Інституту і тих, що з ним зв'язані.

Бажаю, щоб благородні зусилля українських науковців могли продовжуватися, а навіть знайти кращі умови праці.

Цілуючи св. перстень, щераз складаю мою найщирішу подяку і висловлюю мою глибоку пошану

Вашо́му Преосвященству
відданий слуга в Христі

Емілій Герман, Т. І., Ректор.

Його Ексселенція
Преосвящений Архиєрей
Кир І в а н БУЧКО
Єпископ тит. Кадоєнський
Апостольський Візитатор
Р и м.

Ч.: 2751/50

4. Різдвяна збірка на коляду.

Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям перевести в усіх місцевостях власного Душпастирства з нагоди різдвяних відправ збірку на коляду.

Зібрані гроші треба відослати в цілості до власного Генерального Вікаріяту з допискою „коляда” найдальше до кінця січня ц. р.

5. Ще про церковний податок.

Пригадуємо Всч. Отцям усіх областей нашої юрисдикції в Західній Європі, що точне вплачування церковного податку належить до виїмково важних обов'язків і доручаємо пригадувати вірним цей обов'язок при всякій нагоді.

Вплачені на церковний податок гроші становлять спеціальний фонд, що його не можна ужити на ніякі хочби навіть дуже важні потреби без окремого на це дозволу Апостольського Візитатора. Висота вплаченої квоти буде показником, на скільки вірні даної області є щиро привязані до своєї Церкви, виявляють готовість спомогати Церкву в її потребах та сповняти церковні заповіді, що обов'язують в совісті.

Завважуємо, що не йдеться тут тільки про саме здобуття гроша, а про те, щоби наші скитальці навіть ті найбільш необхідні через вплачування сталої хочби найнижчої обов'язкової квоти зацінили свій зв'язок з Церквою. Наші вірні не склали на рідній землі в мирних часах правильного церковного податку, бо Церква мала тоді матеріальне забезпечення. Доказ подивугідної жертвенности для Церкви дали наші вірні в роках 1939—41 коли безбожницька комуністична влада загарбала церковне майно, а надто обложила церкви і священників тяжкими данинами. Вони й зараз на скитальщині безсумніву підуть радо на зустріч потребам Церкви, але треба їм цей обов'язок пригадувати.

Доручаємо Всч. Отцям Душпастирям у тримісячних звітах предкладати своєму властивому Генеральному Вікаріатові точний розрахунок з вплачених упродовж трох місяців грошей на церковний податок. Вплачену на церковний податок готівку треба при кінці кожного чвертьрічча присилати до свого Ген. Вікаріяту.

6. Збірка на Харітас.

Доручаємо Всч. Отцям Нашої Юрисдикції в Західній Європі, в часі Богослужб першої неділі кожного місяця крім звичайної збірки (таці) в церкві, перевести окрему збірку на цілі нашої добродійної установи „Харітас”.

Це доручення в нічому не порушує обов'язку переводити збірки на церковний податок. Зібрані гроші треба переслати кожного місяця на адресу свого Генерального Вікаріату з допискою — збірка на „Харітас” . . . ДМ.

Ч.: 2496/50

7. Предкладання метрикальних копій.

Пригадуємо всім Всч. Отцям Душпастирям обов'язок предклатати своєму Генеральному Вікарієві що три місяці метрикальні копії з книг уроджених і хрещених, вінчаних і померлих.

Через опізнену пересилку метрикальних копій або за недбання того обов'язку з боку о.о. Душпастирів спричинюється багато прикростей для наших вірних, що з огляду на наглий виїзд звертаються до Генерального Вікаріату за метрикальною посвідкою, а дістати не можуть, бо нема в канцелярії дотичних метрикальних копій.

Ч.: 2798/50

8. Евіденція вірних, які залишаються в Німеччині.

Після ліквідації чинностей ІРО залишаться в Німеччині приблизно 15.000 українців католиків, з яких одні знайдуться в таборах старців і непрацевдатних, в лічницях чи санаторіях, інші розсіяні по цілій Німеччині як робітники на т. зв. приватках.

Доручається Всч. Отцям Душпастирям завести точну евіденцію тих, що залишаються в Німеччині і подати Апостольській Візитатурі поіменний список тих осіб, із зазначенням, котрі із них як старці приділені до таборів згл. до домів старців, а котрі живуть приватно.

Список має бути можливо докладний з у з г л я д е н н я м точних адрес місця перебування наших скитальців, бо треба їх мати в евіденції для забезпечення для них духовної опіки і в зв'язку з цим для відповідного розміщення наших Отців Душпастирів на найближче майбутне.

9. В справі ведення точної картотеки вірних.

Доручаємо Всч. О. О. Душпастирям у всіх областях Нашої юрисдикції запровадити точну картотеку вірних свого Душпастирства. В картотеці треба зазначити точно імя і прізвище дотичного вірного, дату і місце уродження, звання, стан: безженний, жонатий, вдовець, імя і прізвище дружини з особистими даними як теж імена дітей, врешті точну адресу. Можна теж замість картотеки провадити окрему книгу стану душ, одначе картотека має за собою ту користь, що в ній можна робити свобідніше всякі нотатки про дотичного вірного, а на випадок його виїзду в інше місце, можна особисту карту вислати до використання Душпастиреві нового місця побуту даного вірного.

Картотека належить в наших скитальчих умовах до дуже важних книг згл. актів Душпастирства. Вона влекшить О. Душпастиреві складання чвертьрічного душпастирського звіту.

Х Р О Н І К А

Іменування:

Всесв. О. Др. Михайло Василик, бувший Професор у Духовній Семинарії Кюлемборх (Голяндія) іменованій Радником, Референтом та Деканом для Франції, Люксембургу, Еспанії і Швайцарії.

Впр. О. Герман Беттер, Декан і Душпастир у Бамбергу іменованій Просинодальним Суддею Церковного (Подружнього) Суду при Апостольському Візитаторові Західної Європи.

Німеччина:

Всч. о. Лев Дорош після ліквідації ДП-табору в Міттенвальді-Піонір, поставлений Душпастирем табору Бад-Райхенгаль з обовязком обслуговувати наших вірних у таборах: Берхтесгаден-Орлик і частинно Травнштайн.

Всч. о. Степан Хировський, Душпастир у Розенгаймі-Айблінг одержав долучене Душпастирство у Травнштайн.

Всч. о. Роман Левицький, Душпастир міста Мюнхен одержав доручення обслуговувати вірних в усіх лічницях і в'язницях міста Мюнхен і округи.

Всч. о. Степан Клепарчук після ліквідації табору в Ділінген одержав Душпастирство в таборі Гохфельд-Авгсбург.

Всч. о. Володимир Соломка досі Душпастир у Мюнсінген одержав Душпастирство в Тюбінген з обов'язком обслуговувати наших вірних у Вюртембергії.

Виїхали у заморські краї

З Голяндії:

Всв. О. Др. Василь Лаба — до Канади.

Всв. О. Др. Михайло Василик — до Франції.

Всч. О. Чайківський Ігор — до США.

З Німеччини:

Всч. о. Бойсак Василь — до США.

Всч. о. Гуляй Константин „

Всч. о. Джиджора Василь „

Всч. о. Лукомський Антін „

Всч. о. Олексюк Іван „

З Ординаріату Апостольського Візитатора Українців у Західній Європі.

Рим, дня 1. січня 1951 р.

о. Михайло Левенець
Канцлер

† Іван, Єпп.
Апостольський Візитатор

УРЯДОВИЙ ВІСНИК

АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА УКРАЇНЦІВ
У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

Р. III.

БЕРЕЗЕНЬ 1951.

Ч. 2 (10)

ПОШИРЕННЯ ВЕЛИКОГО ЮВІЛЕЮ НА 1951 РІК.

В минулому році св. Церква святкувала Великий Ювілей, а зв'язані із цим святкуванням відпусти й торжества відбувались тільки в Римі. Цей Святий Рік — джерело прощення, ласк і по- тіх — скінчився 24. XII. 1950 р. величавою Богослужбою при участі Святішого Вітця і великих мас паломників; ці паломни- ки — подібно як впродовж Святого Року — так і при закінченні його, в мурах римських Патріярших Соборів благали в Спасите- ля світу милосердя й прощення та й старались ще раз у Вічно- му Місті позискати Ювілейний відпуст. Вони немов змагались з вірними міста Риму в виявах побожності. А скільки з тих па- ломників, що впродовж Святого Року побували в Римі, понесли до своєї батьківщини живу пам'ять того, що чули і бачили в Римі. І скільки з них сталося апостолами для тих, що не могли відбути паломництва до Риму. Нашевно кожний, слухаючи їх оповідань, подивляв ті благодатні наслідки Святого Року і ту спасенну діяльність, яку проводить св. Церква під проводом Хри- стового Намісника, що в своїй діяльності старається єдино про добро душ і про поширення Царства Божого на землі. Ті міль- йони паломників, що минулого року були в Римі, скріпляють надію, що в християнському світі наступить правдива обнова, якої так дуже бажають всі, а передусім Вселенський Архієрей, що з волі Христа несе відповідальність за всі поручені йому дівці.

Але не всі вірні християни, і то з багатьох і зрізних причин, могли прибути до Риму впродовж Святого Року. Святіший Отець вважав за вказане і корисне відчинити для всіх християн по цілому світі скарбницю благодатей Святого Року, що до 24. XII. була відкрита лиш для паломників до Вічного Міста. Знає Святіший Отець, що овочі Ювілейного Року через те не зменшаться, бо ж заслуги Спасителя безконечні, а якщо всюди повторяться ті ж самі вияви віри й побожності, що минулого року мали місце в Вічному Місті, то це буде тільки сповнення гарячих бажань Христових, щоб усі що мають спрагу, зближались до Нього і пили воду живу. (Іван, VII, 37–38).

І зараз на другий день по замкненні Ювілею в Римі, цебто в день 25. грудня 1950 р., Святіший Отець, Апостольською Конституцією «Пер Аннум Сакрум» (впродовж Святого Року) поширив Великий Ювілей на цілий християнський світ. У згаданому торжественному розпорядженні Святіший Отець найперше звертається до всіх Пастирів Христового стада, щоб вони окремими проповідями при помочі святих місій, чи реколекцій повчили своїх вірних, як треба користати з так великого добродійства, а водночас, щоб заохотити їх до молитви згідно з наміреннями Святішого Вітця, а саме: за мир у світі, за витривалість для тих, що терплять переслідування, за єдність всіх у вірі, у справедливості і в братній любові, а вкінці за перемогу св. Церкви над ворогами Христовими.

Поширення цього великого Ювілею, триватиме від 1. січня 1951 р. до 31. грудня цього ж року.

Ювілейний відпуст можуть зискати всі вірні, що вповнять чотири умови: св. Сповідь, св. Причастя, приписані відвідини церков та відмовлення приписаних молитов.

Поучення й пояснення св. Пе́нітенці́ярії.

Святіший Отець у Своїому Апостольському Розпорядженні подав дуже докладні умови позискання Великого Ювілею, а при цьому наділив усіх священиків-сповідників найособливішими повноваженнями впродовж 1951 року для розгрішування й звільнювання каянників від різних церковних перешкод і кар так, щоб доступлення Великого Ювілею було справді можливо найлегше для кожного християнина.

Позатим ще окремий Уряд Святішого Вітця, а саме Св. Пенітенціярія видала окремі поучення й пояснення до розпорядження Вселенського Верховного Архієрея, щоб всі вірні це зрозуміли і старались якнайбільше скористати з великого добро-

дійства Ювілею. Подаємо тут зміст тих усіх умов, що їх поставив Святіший Отець в Апостольському Розпорядженні, а враз із тим зміст пояснень і поучень, що їх видала Св. Пенітенціярія.

Святіший Отець вимагає чотири посіщення церков, чи церкви. Ті посіщення можна зробити в одному дні або в чергових днях біжучого року так, як це було в часі Святого Року в Римі. Кожне посіщення треба би зробити в іншій церкві, що на те призначена. Якщо в даній місцевості не було б чоґирьох церков, то за дозволом свого Єпископа можна зробити приписані чотири посіщення в меншому числі церков, а навіть в одній і тій самій церкві, якщо в даній місцевості є тільки одна церква. В цих двох останніх випадках можна зробити приписані посіщення чергою одно по одним, цебто входячи до церкви, щоб відмовити приписані молитви, а потім виходячи, щоб знова ввійти до церкви на чергове посіщення.

Щоб вірні мали змогу легше виконати приписані відвідини церков, можуть це зробити й поза своєю парохією чи єпархією, але тільки в церквах, що їх на те призначив місцевий Єпископ.

В часі відвідин треба відмовити ювілейні молитви, а саме: п'ять разів Отче Наш, п'ять разів Богородице Діво, п'ять разів Слава Отцу, а відтак ще один раз Отче Наш, Богородице Діво й Слава Отцу в наміренні Святішого Вітця і додати одно Вірую. Крім того додати три рази Богородице Діво з візванням, „Пресвятая Богородице, спаси нас!“ Вкінці ще й молитву „Под Твою милость“, або „Радуйся Царице“. До тих всіх молитов треба би ще додати молитву Святого Року, що її уложив Святіший Отець. Попередні молитви — обов'язкові, а остання — довільна. Молитви треба відмовляти, вимовляючи слова, бо відмовляти їх думкою не вистає, хіба що хто німий. Приписані молитви можна відмовляти напереміну, якщо відвідини церкви відбуваються процесійно, більше осіб разом.

Якщо церква була б замкнена або вхід до неї був би перешкоджений, тоді вірні можуть відмовляти ювілейні молитви перед дверима церкви.

В цей спосіб можна виконати дві умови, тобто посіщення й відмовлення молитов. Якщо наші вірні виконують приписані умови з вірними латинського обряду, можуть відмовляти молитви, які є приписані для вірних латинського обряду.

Та найголовнішою умовою позискання Ювілейного відпусту це св. Сповідь і св. Причастя. Св. Сповідь мусить бути важна, отже якщо хто неважно сповідався, — не дістає Ювілейного відпусту. Якщо хто по св. Сповіді поповнив тяжкий гріх, а не виконав всіх умовин Ювілейного відпусту, ані ще не причащався, повинен ще раз висповідатись. Якщо вже запричащався, тоді не-

хай примириться з Богом актом совершенного жалю. Треба знати, що для позискання Ювілейного відпусту не вистачає обов'язкова Пасхальна Сповідь і Пасхальне Причастя.

Виконанням цих чотирьох умов позискуємо повний ювілейний відпуст. З волі Святішого Віоця його можна позискати стільки разів, скільки разів виконається приписані умови. Але не можна зачинати виконання приписаних умов, щоб позискати другий раз відпуст, якщо хто не скінчив ще тих самих умов до позискання першого відпусту. Тому для досягнення наприклад двох відпустів не можна підчас виконання одних і тих самих умов два рази сповідатись, два рази причащатись і зробити приписані 8 посіщень з молитвами. Але треба раз висповідатись і запричащатись, зробити чотири посіщення із ювілейними молитвами для позискання першого відпусту, тоді шойно вдруге висповідатися і запричащатися та зробити 4. відвідини церков з приписаними молитвами для позискання другого відпусту, бо вище приписані умови творять собою одну цілість для кожного відпусту.

Ані Святіший Отець, ані св. Пенітенціярія не призначає в якому порядку мається виконувати умови позискання відпусту. Отже сповідатись і причащатись можна перед або по відвідинах церков, або зробити їх підчас відвідин. А все ж є конечне, щоби виконання останньої умови чи то відвідини, чи св. Причастя відбулось в стані ласки, бо є загально прийнята засада, що тільки в стані благодати можна досягнути відпуст. Цей Ювілейний відпуст можна жертвувати і для померших душ.

В другій частині Апостольського Розпорядження Святіший Отець дає надзвичайні повновласті і вказівки для сповідників впродовж Ювілею.

Отже хай пам'ятають сповідники, що вони можуть користуватися особливими й надзвичайними повновластями, якщо каятники приступають до св. Сповіді зі щирим наміром позискати ювілейний відпуст. Але якщо каятник по св. Сповіді змінив би свій намір та й занехав би виконання інших приписаних умов і не думав би вже про позискання відпусту, тоді всі особливі розршення від цензур, всі заміни і звільнення, дані на основі Ювілейних повновластей, остаються в силі, хоч він і не мав би Ювілейного відпусту. Тих повновластей можуть уживати сповідники і поза св. Сповіддю але тільки у т. зв. внутрішньому судищі (ін foro інтерно).

Черниця та інші невісти, для яких треба сповідника особливо потвердженого з боку Єпископа, можуть собі вибрати якогонебудь сповідника, апробованого тим самим Єпископом для вірних і в нього зробити ювілейну сповідь. Сповідник може у відношенні (до вище згаданих осіб) користуватись всіми повновластями, що

він їх одержав через Апостольське Розпорядження відносно всіх вірних.

Сповідники можуть розгрішати у внутрішньому судищу під час св. Сповіді від гріхів і цензур (чи т. зв. „цензур „а юре” чи т. зв. „аб гоміне”. Пояснення вдолі.), хоч вони були б „а юре” задержані Апостольському Престолові і Єпископові, або були б „аб гоміне” і як завжди задержані Церковній Владі. Та треба пам'ятати, що розгрішення від цієї останньої, цебто від цензури „аб гоміне”, не вистачає для зовнішнього судища.

Церковні канони забороняють в деяких випадках просто розгрішати від деяких гріхів і цензур чи звільнювати від перепон, навіть під час Великого Ювілею. Святіший Отець хоче, щоб ті канони завжди оставались в силі, а якщо в якому окремому випадку треба було б розгрішити чи звільнити, то завжди при захованні загальних і невідкличних постанов церковного права.

Сповідники повинні знати напам'ять ті всі гріхи, цензури, кари і перепони, від яких вони не можуть розгрішати чи звільнювати. Якщо трапилися б такі випадки, що сповідник не сміє розгрішити, тоді не можна помогти каянникові інакше, як тільки виконати приписи, що про них мова в канонах: 2254, 2290, 1045-3, а саме якщо була б небезпека прилюдного згіршення на випадок відмови розгрішення, або занадто тяжко було б каянникові оставатись довше в стані тяжкого гріха і т. д., але розгрішений каятник має обов'язок впродовж одного місяця віднести з відповідною просьбою до св. Пенітенціарії і то під карою стягнення не себе тієї самої цензури, від якої був звільнений.

Нехай сповідники не поминуть ніякого каятника, щоб не дати кожному відповідну спасенну покуту, хоч би й мали слушний здогад, що деякий каятник і без того осягне найповніший ювілейний відпуст.

Згаданими надзвичайними повновластями сповідники можуть користуватися, заховуючи ось такі приписи:

1. Не вільно розгрішати каятника, що є обтяжений цензурою яка є задержана або особисто Святішому Вітцеві, або в найособливіший спосіб Апостольському Престолові, хіба що зайшла би потреба, як це передбачує канон 2254 (небезпека прилюдного згіршення, надто великий тягар на каятника оставатись в стані гріха). Також не можна розгрішати й тих каяників, що обтяжені цен-

---

Цензура «а юре» -- це та кара церковна, яка законом чи окремою постановою загально паде на всіх, що переступають даний закон. Вона не все є адержана, хіба що так зазначено в законі.

Цензура «аб гоміне» -- це та кара церковна, що паде на винного силою якої особливої постанови Церковної Влади. Вона завжди задержана Церковній Владі

зурою, про яку мова в каноні 2388-1 (подружжя богопосвячених духовних осіб), що є задержана Апостольському Престолові.

2. Не вільно теж розгрішати достойників світського духовенства, що в зовнішньому судищу мають судовість (юрисдикцію), ані вищих настоятелів монаших чинів, що виняті (екземпті) з-під влади ієрарха, якщо вони прилюдно впали в екскомуніку, а вона є в особливий спосіб задержана Апостольському Престолові.

3. Не вільно розгрішати еретиків ані схизматиків, що публично проповідували ложну науку, хіба що вони перед сповідником виреклись ересі, чи схизми і направили, або обіцяли направити згіршення. Також не можна розгрішати комуністів (див. Декрет Найвищої Священної Конгрегації Святого Уряду проти комунізму з дня 1. липня 1949 р.), хіба що вони щиро покаялись.

4. Не вільно розгрішати тих, що належать до заборонених сект, на пр. масонських і інших цього роду, хоч ті секти були б потайні, хіба що каянники перед сповідником виречуться секти, направлять згіршення і перестануть всяку діяльність на користь секти та й позбудуться всякої прихильности для тієї секти; крім того мусять подати імена духовних осіб, якщо їх знають, що вони належать до даної секти, згідно з канонам 2336-2, а книжки, рукописи, відзнаки, що мають яке відношення до забороненої секти мусять якнайскорше передати до Свяц. Конгрегації Святого Уряду (Оффіціум), або, якщо на те дозволяють важні причини, мусять самі їх знищити. Якщо це все каянники обіцяють зробити, тоді їх можна розгрішати, або треба їм наложити тяжку покуту й часту св. Сповідь.

5. Не вільно розгрішати тих, що без дозволу заняли церковні добра.

6. З достаточної причини можуть сповідники замінити на інші побожні вчинки всі й поодинокі приватні обіти, навіть ті, що задержані Апостольському Престолові або потвержені присягою. Якщо каянник колись зложив обіт совершенної й досмертної чистоти прилюдно разом з іншими в малій або великій схимі, а згодом одержав звільнення від інших обітів цей ж схими, а обіт совершенної і досмертної чистоти остався далі обов'язковий, тепер ради Великого Ювілею сповідник з важної причини може замінити цей обіт на інші побожні вчинки. Але не можна звільняти від обіту чистоти ті особи, що до чистоти зобов'язані св. Тайною Священства, хоч ті особи були б і переведені до світського стану. Не можна також замінити чий обіт зі шкодою для третьої особи, хіба, що та особа згодиться на те радо і виразно. Обіт не грішити і інші подібні не можна замінювати, хіба на такі діла, що так як той обіт здержують від гріха.

7. Сповідники можуть розгрішати від якої небудь неключимости, що походить з тайного злочину, але тільки у внутрішньому

тайнственному судищу (у св. Сповіді), а також від неключимости, що про неї мова у каноні 985 під ч. 4 (добровільне чоловіковбивство, зігнання плоду), але це самото для того, щоб каянник без небезпеки неслави чи згіршення міг сповняти священні Чини, які вже прийняв. Все ж таки він мусить впродовж одного місяця віднести з відповідною просьбою до св. Пенітенціарії і то під карою стягнення на себе тої самої неключимости.

8. Можуть розгрішати у внутрішньому судищу, цебто у св. Сповіді, від закритої перепони кровного споріднення шостого або четвертого ступня бічної лінії, хоч та перепона дотикала б навіть четвертий або третій ступень, яке то споріднення постало з неправого ложа, але це тільки у відношенні до уважнення заключеного вже подружжя, а не до заключення подружжя.

9. Якщо йде мова про подружжя вже заключене, або таке, що має бути заключене, сповідники можуть розгрішати від тайної перепони злочину, коли ніхто з подруг не співпрацював в тому злочині; в першому випадку (цебто подружжя вже заключене) подруги мають відновити згоду, згідно з канонам 124 Подружого Права Сх. Церкви, а в обох випадках треба дати обом подругам тяжку покуту.

10. Сповідники мають також власть відносно заміни або зменшення ювілейних посіщень церков. А саме, маючи на увазі поодинокі особи, які не можуть зробити приписаних відвідин церков, сповідники можуть зменшити їм число відвідин, або замінити на інші побожні чи милосерні вчинки. Але нехай пам'ятають, що вони обтяжують свою совість, якщо нерозважно і без достаточної причини звільнюють вірних від відвідин церков. А звільнивши від відвідин, нехай не звільняють від приписаних молитов в намірнені Святішого Вітця. Тільки у випадку хворих могли б дозволити на скорочення молитов.

11. В ніякому випадку не можна звільняти від св. Сповіді, якої не заступить ні Пасхальна Сповідь, ані позапасхальна але неважна. Отже каянник мусить приступити до ся. Сповіді, хоч і не почувався б до ніякої провини перед Богом.

12. Приписане св. Причастя не можна замінити на інше побожне діло, хіба тільки у випадку хворих, що не можуть прийняти св. Причастя. З волі Святішого Вітця ради Ювілею вистачає св. Причастя, що його приймає хворий в годині смерті.

13. Сповідники можуть користуватися вище згаданими повновластями відносно всіх вірних, так Східної як і Західної Церкви, якщо ті вірні сповідаються з наміром позискати відпуст.

Тільки один раз можуть користуватися сповідники вище згаданими надзвичайними повновластями у відношенні до того самого каянника, цебто розгрішати його від гріхів, церковних цензур та звільняти його від неключимости, коли каянник пер-

ший раз поіскуе ласку ювілею. Тому щоб добре сповняти свій обов'язок сповідника, треба спитати каянника, чи він вже позискав ювілейний відпуст у 1951 році; якщо ні, чи в часі 1951 році сдержав розгріщення від гріхів і цензур, або чи дістав розгріщення він неключимости.

Іншими повновластями й тими, що згадані під ч. 10 (зменшення відвідин церков, заміна посіщень), завжди можуть користуватися в користь навіть того самого каянника.

Вірним, що зачали виконувати приписані умовині для позискання відпусту, але з причини недуги не могли закінчити всіх відвідин церков, Святіший Отець, йдучи назустріч їх добрій волі, заявляє, що коли вони добре висповідались і запричащались, позискають ювілейний відпуст.

Якщо хто стягнув би на себе цензуру за покривдження ближнього, то його не можна розгріщати поки не направить шкоду і не усуне згіршення. Якщо каянник не може цього зробити перед розгріщенням, нехай обіцяє це зробити в найближчому часі.

Сповідники, що можуть звільняти і від прилюдних цензур (церковних кар), нехай пам'ятають, що ті, що поіменно або прилюдно стягнули не себе цензуру, не можуть користуватись добродійством ювілею, поки на зовнішньому судищу не виконають те, що є приписане правом. Якщо вони у внутрішньому судищу не були вперті, а добре розположені, то по усуненні ними згіршення, можна їх розгріщити в св. Тайні Сповіді для позискання Ювілею, але завжди з підкресленим обов'язком піддатись якнайскорше зовнішньому судищу.

Від гріху фальшивого донесення проти священика, про намову до гріха при нагоді св. Сповіді, що 894-м є задержане Апостльському Престолові, сповідник не може розгріщити, поки каянник формально не відкличе фальшивого донесення й не направиць по змозі всі шкоди, що з цього донесення вийшли. Якщо він те виконає, то все таки треба на нього наложити довгу й тяжку покуту.

Якщо мав би місце випадок, навіть тайний, що про нього говорить в каноні 2342-м (зломання клявзури монахинь чи монахів), сповідник має заборонити каянникові заходити до даного чернечого дому чи даної церкви, під карою знову впасти в екскомуніку. Кари, що про них мова під ч. 2 того ж канону, остаються в силі.

Ченців відступників від свого Чину чи Згромадження не вільно розгріщати від екскомуніки, що про неї мова в кан. 2385, якдовго чернець живе поза монастирем; коли ж він виявив сильну волю вернутися до монастиря, тоді у відповідному часі його можна розгріщити у внутрішньому судищу під загрозою, що стягне на себе знову цензуру екскомуніки, якщо в означеному часі

не повернеться до монастиря. Крім цього йому треба пригадати, що підчас свого побуту поза монастирем він є виключений від законних церковних дійств і позбавлений привілеїв, що прислуговують його законному згромадженню. Він тоді підлягає Єпископови місця, на якого території він жиє. З поворотом до монастиря він має відбути приписану кару кан. 2385 (позбавлення права голосування і права бути вибраним та й інші кары передбачені Правилами).

Ченця, що втік зі свого згромадження і згідно з Правилами свого згромадження стягнув на себе екскомуніку, можна, якщо він добре розположений, розгрішити від екскомуніки у внутрішньому судищу з обов'язком якнайскорше вернутись до свого монастиря під карою стягнення на себе нової екскомуніки. Якщо той чернець мав свячення, то він мусить понести ще й кару суспензи, як про те говорить кан. 2386.

За читання заборонених книжок, які в кан. 2318 під ч. 1 заборонені під карою екскомуніки, каянників не можна розгрішати, поки вони тих книжок, що їх мають у себе, не віддадуть ще перед розгрішенням своєму Єпископові або й самому Сповідникові, або кому іншому, що має право ці книжки держати. Якщо каянник не має змоги зараз те зробити, то бодай нехай поважно обіцяє, як найскорше ці книжки знищити або передати, кому слід.

* * *

Подаючи до відома нашого Всч. Духовенства в краях Західної Європи зміст Апостольського Розпорядження Святішого Вітця і зміст Поучень св. Пенітенціярії відносно поширення Великого Ювілею на весь християнський світ, — доручуємо нашим Впр. Отцям ген. Вікаріям, а зокрема Всч. Отцям Душпастирям довести те все, що треба, і то щоскорше до відома всіх наших вірних, поручених нашій духовній опіці.

Отже зараз в найближчу неділю по одержанні цього нашого урядового Вісника Всч. Отці Душпастирі замість проповіді відчитують першу частину цього нашого письма, пропускаючи те, що відноситься до повновастей і поучень для оо. Сповідників.

В дальшому часі Великого посту постараються Всч. Отці Душпастирі урядити по можності в кожній своїй душпастирській станиці бодай триденні духовні вправи, т. зв. реколекції, для вірних; в часі реколекцій слід проповідувати про підставі правди нашої святої віри: ці л ь і з а в д а н н я л ю д и н и, г р і х, с м е р т ь і с у д, накликаючи до ревного покаяння і помиріння з Богом через Його безмежне Милосердя й Любов безконечну, яку нам показав передусім у страстях і смерті Свогого Сина на хресті; вкінці треба з'ясувати обов'язок оставатись на все вірним св. Христовій Церкві і нашому обрядові.

Попри те Всч. Отці Душпастирі відчитають з проповідниці наше Пастирське Слово, подане у цьому ж Урядовому Віснику пониже.

Маємо надію, що Всч. Отці й Браття розуміють безмежну ціну і велику вагу Ювілею і самі будуть користати з цього добродійства Ювілею і не поминуть ні одної нагоди, щоб про ту справу не згадати й не заохотити наших вірних, щоб можливо найчастіше старались досягнути Великого Ювілею.

Відносно умов досягнення Великого Ювілею, то ми за згодою Свящ. Конгрегації для Східної Церкви постарались вже, передаючи зміст Апостольського Розпорядження Святішого Вітця, в дечому достосувати їх до вимог нашого східнього обряду. Зрештою згадані умови по суті ті самі у всіх обрядах.

Вже в минулому Святому Році видали ми в Римі для вжитку наших паломників Молитвеник Паломника в українській мові, в якому подали ми згідний з вимогами нашого східнього обряду торжественний спосіб відвідування Патріярших Соборів в Римі враз із поученням про те, що з того Молитвеника конечно треба відмовити, а що є довільне, не конечно, до доступлення Ювілейного Відпусту.

Було б дуже побажане, щоб той самий Молитвеник Паломника був і в цьому Святому Році підручником при торжественних, громадних чи навіть приватних відвідинах церков з тим, що на стор. 32—33 замість згадки імен храмових Святих римських Храмів згадати треба ім'я Святого місцевого Храму, що його будемо відвідувати. Натомість поміщені на стор. 40 Величання і Ірмоси треба пропустити, але замість Ірмосів треба відмовити три рази Богородице Діво і один раз візвання „Пресвятая Богородице, спаси нас!“, а потім додати відмовляючи, чи співаючи, „Радуйся Царице“ або „Под Твою милость“.

На стор. 38 згаданого Молитвеника замість три рази Отче Наш, Богородице Діво, Слава, тепер буде п'ять разів ті самі молитви.

В тій цілі наша Канцелярія висилає рівночасно відповідну кількість Молитвеників Паломника, Г. В. Франція — 200 прим., Г. В. Англія — 200 прим., Г. В. Бельгія — 100 прим., Г. В. Німеччина — 100 прим., Г. В. Італія — 50 прим. на руки дотичного Впр. Отця Ген. Вікарія з дорученням розділити їх на поодиноких Отців Душпастирів чи на поодинокі душпастирські станиці, так, щоб кожна громада мала бодай по кілька примірників зокрема при торжественних відвідинах церков.

Рівночасно додається ще для кожного Ген. Вікаріяту відповідна кількість окремо виданої Молитви Святішого Вітця на час Святого Року для роздачі між вірних: Фр.: 1000 — Англ. 1000 — Бел. 500 — Нім. 800 — Італія 200.

Щодо церков призначених на ювілейні відвідини, то наші вірні тільки в Парижі і в Лондоні мають свої власні церкви, а по деяких місцевостях чи таборах свої власні каплиці, в яких переховується Пресв. Евхаристія. Крім цього в деяких місцевостях усіх країв Зах. Європи зазнаємо особливої гостинності й дозволу відправляти наші Богослужби в церквах лат. обряду, з яких деякі віддано до нашої виключної розпорядимости.

Само собою розуміється, що наші вірні, які без труднощи можуть відбути ювілейні відвідини своєї церкви чи каплиці в місці чи поза місцем свого замешкання, є обов'язані відвідати свою церкву чи каплицю. В іншому випадку треба відвідувати церкву чи церкви лат.обряду, яку чи які призначив на такі відвідини місцевий Преосв. Єпископ лат. обряду.

Святіший Отець у своєму Апостольському Розпорядженню відразу дозволює на те, щоби вірні східнього обряду могли при нагоді ювілейних відвідин приєднатися до відвідин з вірними лат. обряду і відмовляти з ними їхні молитви, отже і наші вірні могли б користати з такого дозволу.

Те все відноситься так до торжественних громадних відвідин, як і до приватних відвідин церков з боку наших вірних. Також само зрозуміле, що св. Сповідь і св. Причастя прийняті в лат. обряді важні теж для доступлення Ювілею.

Нашим Впр. Ген. Вікаріям горячо поручаємо, щоби негайно в порозумінні з поодинокими нашими ОО. Душпастирями свого Вікаріату вже на початку цього Вел. Посту встановили пору і порядок святкування Ювілею в поодиноких душпастирських станицях, де живуть наші вірні, і зарядили відповідну духовну поміч з боку ОО. Душпастирів підчас духовних вправ, зокрема у св. Сповіді вірних при нагоді святкування Ювілею. Впр. ОО. Ген. Вікарії призначають також на ювілейні відвідини церкви лат. обряду, але завжди за згодою місцевого Преосв. Єпископа, а теж і місцевого пароха лат. обряду, і по можності ті самі церкви, що їх призначив місцевий Преосв. Єпископ для своїх вірних.

Поодинокі Отці Душпастирі подбають про те; щоби на дверях церков чи каплиць, в яких вірні будуть відбувати ювілейні відвідини, поміщено читким письмом в українській мові докладний список умов досягнення Ювілею, зокрема список кінцевих молитов.

Дано в Римі, в неділю Блудного Сина, дня 12/25 лютого 1951.

† ІВАН, Єпп.
Ап. Візитатор

До Впр. і Всч. Духовенства і Вірних українських скитальців по краях Зах. Європи

Дорогі в Христі, Браття і Сестри!

В минулому Святому Році 1950 тільки маленька горстка наших братів українців з-посеред наших давних поселенців і теперішніх скитальців, розсіяних по різних краях світу, — всіх яких 500 українських душ впродовж Святого Року — мали щастя побувати в Римі як паломники, взяти участь в ювілейних торжествах та доступити там Великого Ювілейного відпусту. Мільйони наших братів, що осталися у Рідному Краю під ярмом тяжкої неволі, серед кривавих переслідувань за правдиву Христову віру, не могли навіть мріяти про висилку до Риму якого й найменшого паломництва на ювілейні торжества. Та дозволив Милосерний Господь українським скитальцям і поселенцям таки в особливий зорганізований спосіб виявити торжественно у Вічному Місті глибокі релігійні почування українського народу перед лицем Верховного Вселенського Архієрея, Христового Намісника на землі, Святішого Вітця, у його престольному Соборі св. Петра в прияві 70.000-ної маси вірних паломників з усіх народів світу. Пам'ятний день Святого Року 1950, в якому Українське Паломництво, зложене з 200 „Українців на вигнанні”, приміщене на особливо почесному місці в Соборі св. Петра, дізнавало з боку Святішого Вітця найособливішого привітання й Апостольського Благословення, а з боку представників народів світу особливих виявів братньої любови, сердечного спочування в нашій неволі і подиву для геройських жертв українського народу, понесених за правдиву Христову віру; — той день буде записаний як найсвітліший, історичний день за час нашої скитацьчини в пам'яті і в серцю кожного тодішнього українського паломника. Це буде також одна з найсвітліших дат в історії нашого церковно-релігійного життя, яка без сумніву скріпить наш нерозривний зв'язок із Апостольським Престолом в Римі.

I.

Та тільки Всевідучому Богові відомо, скільки благодатей зачерпнули наші побожні паломники для себе і для цілого нашого народу зі щедрої скарбниці ласк, що була отворена впродовж Святого Року для тих усіх, що схотіли прийти до Вічного Міста. Бо ж усі побожні паломники, що побували в Римі, не тільки змагали до досягнення Великого Ювілейного відпусту кожний

для себе чи для терплячих душ померших, що відбувають кару у чистилищі; вони теж своїми побожними мольбами єдналися з молитвою Святішого Вітця і благали в Бога милосердя для цілого світу по думці і наміренню Святішого Вітця. Напевно безмежні скарги Божих благодатей сплинули на цілий світ впродовж Святого Року завдяки побожним мольбам мільйонів паломників, об'єднаних довкола Вселенського Архієрея. Немає сумніву, що також тим побожним мольбам мільйонів паломників маємо завдячувати те, що Милосерний Господь своєю всемогучою рукою стримав ще те марево нової страшної світової війни, що загрожує світові небувалим ще досі знищенням. Стримав ще Милосерний Господь свою караючу руку і чекає довготерпеливо, щоб люди опам'ятались, щоб узнали суверенні Божі права над світом та й щоб вступили на дорогу божих заповідей.

Це правда, що всі побожні християни цілого світу об'єднувались своїми молитвами з Святішим Вітцем і згідно з його святими наміреннями благали милосердя для світу; все ж таки Великого Ювілейного Відпусту доступили тільки ті, що відбули прощу до св. міста Риму.

Та таких було ледви три мільйони. А було багато, дуже багато таких, що мали найліпшу охоту відбутися до Риму, але різні перешкоди не дозволили на те, чи то недуга, чи брак грошей на подорож, чи страх перед труднощами далекої подорожі та ще й у таких лукавих часах як ті, що їх тепер переживаємо, чи просто тяжка неволя, як це у випадку нашого рідного народу.

Отже, щоб ніхто не потребував нарікати, що не мав щастя відбутися до Риму і через те не доступив ласки Великого Ювілею, Святіший Отець як добрий Батько для своїх любих дітей, поширив святкування Великого Ювілею і поза Римом на цілий християнський світ, впродовж цілого 1951 року, що буде також Святим Роком для всіх.

Своїм Апостольським Розпорядженням з дня 25 грудня 1950, яке Вам, наші Духовні Отці прочитали, Святіший Отець ще й злагіднив деякі минулорічні умови доступлення Великого Ювілею так, щоб всі, хто тільки схоче щиро каятися із своїх гріхів, міг без труднощі доступити ювілейного відпусту і гріхів і всіх дочасних кар, що належаться за гріхи. Всі побожні християни без уваги на те, якої вони раси чи народности, з якогонебудь краю, бідні чи багаті, хворі і каліки, всі без виїмку можуть зискати Великий Ювілей, сповняючи леґонькі умовини, постановлені Святішим Отцем, а саме а) св. сповідь, б) св. Причастя, в) відвідини чотирьох церков або навіть, чотироразові відвідини одної і тої самої церкви, г) відмовлення деяких молитов, що їх кожний побожний християнин знає напам'ять.

Увесь християнський світ з радістю і з найглибшою вляч-

ністю прийняв до відома ласкаве рішення Святішого Вітця. По цілому світі, всюди, де тільки живуть вірні християни, зачали вже приготування до найкращого відсвяткування Великого Ювілею, щоб можливо найбільше використати те велике добро-діство.

Не сумніваюсь, що й Ви, Дорогі Всечесні Отці, і Ви, Дорогі Браття і Сестри, в якому то краю Ви не перебували б, приймете з радістю вістку про поширення і продовження Ювілею на 1951. рік. Оцим нашим Пастирським Письмом звертаємося до Вас із сердечною заохотою, щоб Ви скористали якнайкраще з тої рідкої, святої нагоди Великого Ювілею, з найбільшим успіхом для себе, для нашого народу, для цілого людства.

II.

Сподіюсь, Дорогі Браття і Сестри, що з науки, поданої Вам нашими духовними Отцями, Ви вже добре зрозуміли, що то таке Великий Ювілей. В минулому Святому Році 1950 в нашому Урядовому Віснику ч. 3, за липень 1950. ми, подаючи розпорядження Святішого Вітця про Святий Рік, пояснили Вам особливі цілі і завдання святкування Великого Ювілею.

Ті самі особливі цілі і завдання остаються всилі і з поширенням святкування Ювілею на весь християнський світ. Хоче Святіший Отець, щоб усі вірні діти Христової Церкви об'єднались з Ним немов би у хрестоноснім поході молитов, благаючи в Бога не тільки ласки прощення своїх гріхів і дочасних кар за них, але щоб виблагали також деякі особливі ласки, потрібні для Святої Церкви в нинішніх лукавих часах. Як у минулому Святому Році, так і в цьому, бажає Святий Отець, щоб вкінці закріпився так побажаний мир в серцях людських, в родинах, в державах, в цілій людській спільноті; щоб витривали в добробуті, що терплять переслідування „правди ради“; щоб збігці-скитальники, полонені, ув'язнені і заслані, що переживають далеко на чужині, щоскорше могли вернутися до своєї солодкої батьківщини; щоб вкінці минулась і щезла ненависть, незгода і зробила місце для братньої любови, згоди і справедливости; та й щоб святі права Церкви узнано, а ворожі засідки і переслідування знівечено.

Для всього людства і для кожної людини зокрема Святий Ювілейний рік це пора загальної покути і задоситьучинення, це пора, в якій свята Церква бере на свої рамена всі гріхи сучасної людської спільноти і старається усмирити Божу справедливість і виблагати Божого милосердя. Отже треба нам, Дорогі Браття і Сестри, в цьому Святому Році покутувати і то не тільки кожний за свої особисті гріхи, але треба теж покутувати за гріхи людської спільноти як такої; за гріхи народів, держав, епархій, міст, сіл, парохій, товариств, організацій.

Вимога Божої справедливості така, що кожний гріх мусить бути спокутуваний. Та коли особисті гріхи людини не спокутувані в цьому житті, можуть бути спокутувані карою і в другому житті, то гріхи спільноти, народу, чи держави і т. д. мусять бути спокутувані на цьому світі, бо на тому світі не буде ні держав, ні народів, ні організацій.

Нам, Дорогі Браття і Сестри, треба покутувати перш-за-все за гріхи нашого рідного народу і благати Божого милосердя для нього, бо інакше страшна Божа справедливість мусить стосувати до нас усіх діткливу кару ще на цьому світі. І слушно, бо гріхи людських спільнот звичайно тяжкі самі собою і тяжкі в наслідках, бо вони не скриті, а прилюдні і звичайно тривають цілими віками, бо лихі звичаї спільнот дуже тяжко викоринити, а дотого вони тягнуть на вічну згубу цілі покоління.

Святе Письмо наводить нам багато прикладів гріхів деяких людських спільнот і страшної Божої кари, що впала за ті гріхи. Досить буде згадати тут про потопу світа (Бит. VII), спалення Содоми і Гомори (Бит. XVIII), упадок Єрусалиму (Мат. XXIV), а все ж те саме Письмо виразно свідчить, що можна було оминати тих катастроф, або бодай злагіднити їх, якщо була б мала місце гідна покути по боці даної спільноти, або бодай побожне задоситьучинення збоку декількох праведників тої спільноти. Ось велике місто Нініву присудив Бог на знищення, але воно спаслося, бо повірило проповіді пророка Йони і на приказ царя гідно каялося, творило покуту (Йона III). Содом і Гоморра були б помилувані, бо заступився за ними Аврам, якщо були би там знайшлося бодай 50 праведних людей. Боже Милосердя вкінці погодилось ще й на менше число, цебто на 10 праведників, але й десятох таких не було, отже страшний присуд знищення виконано. Та й Ісус Христос, заповідаючи знищення Єрусалиму і страшну кару на боговбивників жидівських, додав (Мат. 24), що „і з б р а н н и х р а д и прекратяться дні они”, цебто ті дні всенародної скорби, а через те і знищення народу не буде цілковите.

Так само можна буде оминати або бодай злагіднити справедливу Божу кару за гріхи сучасної людської спільноти, якщо праведні душі дадуть побожне задоситьучинення, а до того саме така добра нагода Великий Ювілей — час особливого прощення і ласки.

III.

Які ж то гріхи людської спільноти чи взагалі людських спільнот, що за них треба нам робити покуту і просити Божого милосердя? Не трудно тут відповісти, бо, здається, в історії людства не було ще такого поширеного, зорганізованого бунту проти Бога, такого потоптання Його святих заповідий, такого ігнорування Його суверенних прав над людьми. Бо й поганський світ,

хоч і кермувався фальшивими релігійними поняттями про Бога й Його суверенні права над світом, а все ж таки признавав існування якогось божества, а св. Апостол Павло (Діяння), бачив в Атенах, що атеняни крім олімпійських богів почитали ще й незнаного бога, якому й жертви приносили. Справді нинішні часи куди гірші від давних поганських, бо людська сучасна спільнота, що величається таким великим поступом, культурою, досягненнями в науках і мистецтві просто хоче обійтися без Бога, не признає і топче Божі суверенні права, бо вважає релігію за старий вже пережиток. Божі заповіді, одинокі підставу морального ладу у світі, хочеться заступити безліччю людських законів і постанов, що над їх виконанням має чувати бідний жандарм чи поліцай. Дійшло навіть до того, що на широких полосах світу зорганізовано просто переслідування якихнебудь релігійних почувань людини, щоб знищити взагалі всяку релігію, не тільки в життю прилюдному, але навіть у приватному життю. В багатьох ще толерується релігійні почування в приватному життю, але з прилюдного життя вже усунено святе Боже ім'я.

Ще й досі є великі поганські держави й цілі великі поганські народи, що не прийняли світла Христової Євангелії, а інші великі народи вже від сотень літ відкололися від правдивої Христової Церкви і навіть не думають вернутися до єдності віри в одному стаді під одним Пастирем, так як того гарячо бажав Ісус Христос. Є вправді великі католицькі народи, та в їх державному чи прилюдному життю все одно немає виявів належної релігійної пошани для суверенних Божих прав над нами, а для Христової Церкви подиктовано багато обмежень. Натомість для новопоганських ліберальних поглядів на життя не ставиться майже ніяких релігійно моральних перепон. Школи, кіна, театри, преса зі своїми викладами, виставами, публікаціями просто руйнують молоді покоління, які повинні би виростати і скріплятись в найшляхетніших і релігійних почуваннях, бо тільки тоді могли б статися добримі і чесними громадянами своєї батьківщини. Організовані розривки, на прогуляках і т. зв. пляжах, де просто впроваджується „почитання” наготи людського тіла доповнило страшні наслідки „затрати стидливих почувань, що їх вже таки на добре приглушила т. зв. мода, що запанувала імперативно зокрема серед жіноцтва. Злочинна пропаганда за подружніми розводами чи проти обов'язку подружнього життя ведеться свobodно не тільки серед некатолицьких народів, вона має вільний доступ і до католицьких народів, що легко погоджуються на т. зв. цивільне подружжя перед благословенням Церкви, а навіть толерують подружнє життя без такого благословення. Чи ж це не є заперечення християнської стидливості і потоптання великого Таїнства Подружжя.

На місце давньої організації т. зв. Спільноти чи Союзу Народів створено по останній світовій війні нову т. зв. Організацію Об'єднаних Націй, але в статуті тої Організації не сміло бути згадки про Бога, бо спротивився представник одної безбожницької держави. І як би на глум та Організація, що не мала відваги згадати про Бога у своєму статуті, каже, що першорядна її ціль — це запевнення миру і справедливості у світі. Із шестилітньої діяльності тієї всесвітньої Організації бачимо аж надто ясно, як виглядає те запевнення миру і справедливості у світі, а саме так, що той мир радше віддаляється і надії на його втримання щораз менші. Та й слушно, бо ж мир це найкращий дар Милосерного Бога для людства. Той дар дістається людям тільки тоді, коли вони того дару не то що бажають, але про той дар гарячо Бога благають.

Святішого Вітця, Христового Намісника на землі, непомильного Учителя Христової правди і Батька всіх християн не запрошено до участі в нарадах Об'єднаних Націй тільки тому, що Його авторитету не хочуть всі держави признати, а це ж авторитет, що йде просто від Бога і одинокий, що міг би ще завернути людство з манівців на простий шлях Божих заповідей любови, справедливості і миру, якщо людство схотіло би вкінці признати, що Христова Церква, так як сам Христос Спаситель, це одинока виховниця народів. Тому й людська спільнота або дасть себе Церкві виховувати й провадити або докотиться ганебно до страшного упадку.

Яка ж пошана для церковних заповідей з боку багатьох християн-католиків? Скільки ж то їх приступає до Пасхальної Сповіді, скільки з них бере участь щонеділі в св. Літургії? На стид і на ганьбу треба признатись, що в багатьох душпастирських станицях тільки маленька меншість совісно захоче ті церковні заповіді, що обов'язують кожного християнина під тяжким гріхом.

Побожне життя багатьох християн — це не тільки деякі зовнішні релігійні практики без поважніших змагань за досконалі християнські чесноти, без християнських діл милосердя для тіла чи для душі ближнього. Скільки ж то християн навіть не думає про обов'язок любови ближнього дбати про душевне його добро, щоб невіжу навчити, а заблуканого ближнього привести на шлях правди. Де ж найти ту всеобіймаючу християнську любов ближнього, що її навчав нас Ісус Христос не тільки словами але й живим приміром, страдаючи і вмираючи за нас в тяжких муках на хресті. А все ж таки нема нічо іншого, як тільки братня любов, по якій можна би пізнати, що ми християни. Страшний хаос, в якому нині найшлося людство, це якраз наслідок того, що загас вогонь любови Бога й ближнього, а запанувало себелюбство, гординя і бунт проти Бога.

Те, що сказане про загал людства, мусимо теж з прикрістю підкреслити, бодай в деякій мірі, і у відношенні до нашої української спільноти. І ми не без провин супроти Бога, і ми як загал тяжко прогнівили Його нашими гріхами, і ми допускали в нашому прилюдному життю деякі речі, що були наявним бунтом проти Бога і потоптанням Його суверенних прав над нами. У Святому Році можемо собі поставити питання і відповісти по совісти, чи ми сповнювали бодай за останні десятиліття наші обов'язки супроти Бога, чи ми робили все, що в нашій силі, щоб серед нас у нашому всенародньому життю збереглась належна релігійна пошана для Бога і Його заповідей? Що ми дотепер зробили, щоб наших Братів нез'єднаних з правдивою Христовою Церквою привести до єдності в вірі, чи може радше ми в нашому зле зрозумілому патріотизмі не поступали так, що вони радше скріпились в своїйому безпідставно ворожому відношенню до св. Католицької Церкви? Скільки ж то ми, хоч і не мали своєї держави ані належної свободи, скільки ж то ми натворили установ, організацій, підприємств чи в Рідному Краю чи навіть вже тут на скитальщині, але не забезпечили в них пошани для суверенних Божих прав і прав св. Церкви? Скільки ж то справ і то дуже важних ми зачинали без згадки про Бога? Скільки ж то разів ми вважали за важніші наші дочасні, нехай і всенаціональні справи, сто разів важнішими від справ Божих? Сотні тисячів нашої дорогої молоді ми з найбільшою готовістю жертвували для наших визвольних змагань, але щоб повернути серед нас релігійну пошану для Бога і Його заповідей ми не мали ніякого запалу й охоти. А бувало ми може навіть тішились, а бодай мовчали, довідуючись про деякі вибрики молоді, якими наявно топтано Божі заповіді. Годі тут вичислювати ті всі наявні гріхи нашої української спільноти, хоч би тільки за час від останньої світової війни або й з останні літа нашої скитальщини. Може це й правда, що гріхи поповнені серед нашої української спільноти далеко ще не такі, як ті злочини, поповнювані серед деяких інших народів. Та хоч вони були б і найменші зі всіх, то не перестають бути зневагою Бога нашого Господа і Творця, а вслід за тим треба їх спокутувати нам усім і благоді в Бога милосердя. Міг би хто сказати, що не треба нам вже більшої покути, як та, що її сам Господь наложив нам, чи то там у Рідному Краю тяжка неволя і переслідування, чи тут на скитальщині ті всі злидні, пониження людської гідності, ті перегої з табору до табору, ті всі еміграційні практики, та мандрівка в світ за очі, а при тому всьому безмежна туга за втраченою батьківщиною, без якої ні жити ні вмерти. Може і не треба було би щобільше робити, як тільки терпеливо в душі правдивого покаяння прийняти на себе той допуст Божий, ті всі злидні й хрестики, що їх Господь зло-

жив на наші рамена. Та скільки ж то таких, що терпеливо переносять те все? Скільки ж то впало з наших уст нарікань на Бога за ті наші тяжкі переживання? Скільки проклонів, скільки богохульств, проти Божого Провидіння, а деколи виглядало так, що в поняттю деяких християн Бог — це перший злочинець у всесвіті, бо допускає ті всі нещастя і не стримує їх.

IV.

Якщо ми, Дорогі в Христі, Браття і Сестри, в цьому Святому Році, а зокрема в цьому Вел. Пості застанемися совісно над нашими особистими гріхами, гріхами нашого народу як спільноти, гріхами наших товариств, установ, організацій, а вкінці над гріхами цілої людської спільноти, до якої ми належимо, то мусимо прийти до висновку, що той Святий Ювілей, це справді „время благоприятно це день спасенія” (II Кор. 6, 2), бо можемо при легких умовинах спокутувати чи бодай злагіднити ті дочасні кари належні за гріхи наші особисті чи людської спільноти. Святиший Отець, як колись св. Іван Хреститель і сам Ісус Христос, взиває нас до покаяння і до покути.

Колись поганське місто Нініва на проповідь Пророка Йони каялось своїх гріхів і покутувало прилюдно. Якщо нині який проповідник зажадав би від вірних якого християнського міста, щоб таку покуту творили прилюдно за ті страшні злочини, що діються в тому місті, виставив би себе на сміх. Такий уже великий занепад релігійно-морального зміслу в нинішній людській спільноті, що затрачено навіть само поняття обов'язку людини у відношенні до суверенних прав Всемогучого Бога. Затрачено вже почування обов'язку задоситьучинити Божій справедливості за нанесені зневаги.

А тимчасом Всемогучий Бог, що карав потопою в часах патріярха Ноя чи сірковим огнем Содому і Гоморру, не змінився, бо Незмінний не може змінитися. Він вправді безконечно милосерний, але і безконечно Справедливий і слушно вимагає покути і задоситьучинення за гріхи.

V.

Того задоситьучинення не можуть дати справедливому Богові самі грішники, доки вони не навернуться до Нього. Бо вчинки грішника, хоч були б часом і добрі, то не мають ніякого значіння в надприродному порядку. Відси походить обов'язок побожних праведних душ задоситьучинити Божій справедливості і за себе самих і за других. Правду кажучи, то властиво не побожні і праведні душі дають то задоситьучинення, але той Єдиний Правед-

ник Ісус Христос Божий Син, що стався чоловіком. Він своїми страстями і смертю на хресті заплатив безконечну ціну і доконав найбільшої покути за гріхи світу, щоб нас з Богом примирити. Та щоб ми стали учасниками того примирення і дістали освячуючу ласку, щоб стали ми прибраними Божими дітьми, мусимо об'єднатись з Ним, мусимо стати християнами через св. Хрещення, щоб стати членами Його Містичного Тіла — це є Церкви Його, і прийняти також інші установлені Ним Таїнства, а передусім брати участь у Безкровній Жертві св. Літургії та виконувати добрі вчинки, що є властиво Його вчинки в нас і через нас. „Ми — каже св. Павло (Еф. 5, 30) члени Його тіла і Його костей”, а Він голова того Містичного Тіла, отже і Його всі вчинки. Але в другому місці (Кол. 1, 24) каже той самий св. Павло: „я доповняю то, що недостає терпінням Христовим, в моїм тілі за Його тіло, що ним є Церква”. Тому й радується св. Апостол у своїх терпіннях за своїх вірних Колосян. Отже бачимо, що терпіння праведних в деякий спосіб доповнюють Христові страсти. Це справді незглибиме таїнство нашої віри. Христос, живучи в нас своєю ласкою, Він і творить добрі вчинки в нас і через нас. Він молиться і терпить і творить покуту за гріхи людської спільноти у Свому Містичному Тілі. Яке ж то шляхетне завдання побожної християнської душі співпрацювати з Христом, покутуючи за грішну людську спільноту. Яке ж то шляхетне завдання будете сповняти в цьому Святому Році й Ви, Дорогі Браття і Сестри, якщо схочете з Христом покутувати за гріхи свого рідного народу.

Чудовий приклад такої покути праведника за свій нарід маємо записаний у св. Письмі Ст. авіту в книзі Неемії I, 4-9, як то праведний Неемія сам оповідає про свою покуту за гріхи народу: „сідох і плаках і ридах дни многи, й біх постяся й моляся пред лицем Бога Небесного, й рекох: молю тя Господи Боже небесний, кріпкий, великий й страший, храняй завіт і милосердіє люблящим тя й хранящим заповіді Твоя: да будут уши Твої внемлющі й очи Твої отверсті, еже слішати молитву раба Твого, еюже аз молюся пред Тобою днесь, день й ноц, о синіх Ізраїлевих рабіх Твоїх: й ісповідаюся о грісіх синов ізраїлевих, імиже согрішихом пред тобою, і аз і дом отца моего согрішихом: преступленієм преступихом Тебі і не сохранихом заповідей Твоїх і повеліній і судеб, яже повеліл еси Мойсею рабу Твоєму: помяни убо слово, еже заповідал еси Мойсею рабу Твоєму глаголя: аще преступите ви, аз расточу ви в люди, й аще обратитесь ко мні й сохранисте заповіді моя і сотворите я, аще будет розсіяніє ваше до конца небесе, оттуду соберу ви і введу ви в місто, еже ізбрах вселитися імени моему тамо”.

VI.

Наслідуймо, Дорогі Браття і Сестри, праведного Неємію та й жертвуймо Господу Богу всі наші добрі вчинки, всі терпіння і хрестики на задоситьучинення за гріхи наші особисті і за гріхи цілого народу. Доповноймо тими вчинками скрабницю Церкви святої, щоб вона та добра наша Мати не потребувала завстидатись так як колись стидався Авраам, що вставлявся за Содомою і Гоморою й обіцяв Богу 50 праведників, а не міг і десять знайти. Зачнімо правдиве християнське життя, будьмо добрі, побожні, праведні християни, щоб ради нашої праведности Бог змилювався над людською спільнотою, а зокрема над нашим українським народом.

Проводім цей Святий Рік в душі правдивого покаяння, заховаймо приписані пости, а й більше понад те, що приписане, тримаймося здалека зокрема в Вел. Пості від місць забави і розривок, театру, кіна й гулянки, стримуймося навіть від деяких речей дозволених і жертвуймо те все як покуту за гріхи. Зокрема взиваю Вас, Дорогі Браття і Сестри, щоб Ви помножили й скріпили Ваші молитви за потреби нашої Церкви, що там у Рідному Краю терпить тяжке переслідування, а тут на чужині виствлена на стільки небезпек. Святіший Отець, а й ми всі об'єднані з Ним, маємо кріпку надію, що добре проведений Святий Рік може відвернути небезпеку нової світової війни; прискорить поширення і закріплення Христового Царства на землі, спонукає нез'єдинених, еретиків і заблуканих до єдності з правдивою Христовою Церквою. Не маю сумніву, що серед нашої спільноти на чужині, якщо кожний з нас очистить свою совість і зачне правдиве християнське життя, щезнуть ті сварні двоподіли, міжусобиці, чи може й що гіршого, а запанує правдива братня любов і згода.

Стараймося усі здобувати як можливо найчастіше Великий Ювілей не тільки кожний для себе, але для дорогих нам душ в чистилищі. Може вони і через нас там дістались і караються тяжкими муками, наші родичі, наші брати чи сестри, приятелі чи знайомі померші. Скільки разів виповнимо умовини приписані Святішим Отцем (почвірні відвідини церков, приписані молитви, св. Сповідь і св. Причастя), зискаємо повний Ювілейний відпуст, що його можемо відступити кому хочемо з наших померших. Зокрема поручаємо Вашій християнській любові ті душі, що вже довго караються в чистилищі, бо за них ніхто не пам'ятає, ніхто не молиться за них, ніхто не старається, висвободити їх з того місця вправді дочасної, але дуже тяжкої карі.

Наше бажання було б, щоби Ви, Дорогі Браття і Сестри, де тільки це буде можливо, відбували ювілейні відвідини церков торжественно, громадно, з побожними піснями на устах, в душі

щирого покаяння і з повним довірям до Бога, що бачить і знає про наші тяжкі скитальчі злидні, про нашу безмежну тугу і чекає тільки на відповідну хвилю, щоб те все вкоротити і надгородити чи тут чи у вічності.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і Причастя Святого Духа хай буде з вами. Амінь.

Дано в Римі, в неділю Блудного Сина, 12/25 лютого 1951.

† ІВАН, Єпп.

Ап. Візитатор